

Taxa post... LEUPOSTA... Telefon: 2... Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 300, évre 600, egészévre 1200...

VILÁG TUKRE... BUDAPEST... KISZLEV 13. XIX. EVF. 273. SZAM

Bármentien leveleket nem fogadunk el... Ara 5 lej... Szombat, 1936. november 28.

Coroiu, a „nemzeti hős”

Coroiu nem volt olyan okos és korszerű, mint védője. Ő is gondolt arra, hogy valami módon szampatikusá tegye magát a közvélemény előtt, de nem jutott tovább a „vallásos” gondolatnál, nevezetesen, hogy büntetői után egyszer elfogta lelkét a megbánás és kolostorba akart menni — szentnek.

Liberalis demokrácia és „liberalis” demokrácia

A kérdés nem újkeletű. Többször vetettük fel e lap hasábjain is, azóta hogy George Tatarescu áll a liberális kormány élén: milyen szemléletet, milyen világnézetet és irányvonalat képvisel a liberális párt a román politikában?

Mosciszki elnökkel, Rydz-Smigly marsallal és Beck külügyminiszterrel tárgyalt Antonescu

Lengyelország visszautasítja Németország kérését, hogy csatlakozzon a német-japan egyezményhez és ismerje el Franco kormányát

Varsó, november 27. Victor Antonescu külügyminiszter tegnap látogatást tett Beck lengyel külügyminiszternél. Antonescu félórát tartózkodott Becknél, majd Sklatkovsky tábornok miniszterelnököt kereste fel, végül Smigly Ritz marsallnál tett látogatást, ki Beck társaságában fogadta Antonescut.

Antonescu külügyminiszter ünnepeztetése

Este Beck külügyminiszter adott vacsorát Antonescu és felesége tiszteletére. A vacsora után pedig pazar fogadtatás volt a lengyel külügyminiszter lakásán. A vacsora keretében a lengyel külügyminiszter pohárköszöntőt mondott, amelyben kifejezésre juttatta a arólotti örömet, hogy a barátságos és szövetséges Románia külügyminiszterét vendégül láthatja Varsóban és folytathatja vele a Genfben megkezdett tárgyalásokat.

loftába való megérkezésénél, mint az onnan való távozásánál a gárda kurtjelekkel fogadta. Az elnöki palotában Mosciszki elnök ebédet adott Antonescu külügyminiszter és felesége tiszteletére. Az ebédén résztvettek a kormány összes tagjai azonkívül Lengyelország polgárai és katonai életének számos előkelősége.

tott Lengyelország rendjével” tüntette ki. A lengyel sajtó egyöntetűen a lelkesedés hangján ír Antonescu városi utjáról és a román-lengyel politikai közeledésről. A lengyel lapok hatalmas cikkeikben számolnak be a két ország együttműködéséről és hangsúlyozzák az állam együttműködésének szerepét az általános béke érdekében. A varsói lapok teljes egészében ténylező az európai hatalmak konstellációjában. Egyébként a többi országokban is figyelemmel kísérték ezt a szövetséget és az egész világ elismeréssel tekint a szövetség defenzív jellegére.

A Tatarescu-kormány leplezetlen exponense volt ennek a megváltozott „liberalis” politikának. Szabadságjogok helyett... A választási vita során a szenátusban Slatinescu többségi szenátor vetette fel a liberális párt orientálódásának kérdését és örömmel állapította meg, hogy a párt és a kormány politikája jobboldalra térdal.

A pohárköszöntőre Antonescu külügyminiszter válaszolt, aki beszédét azzal kezdte, hogy amikor első lengyelországi útja Pilsudszky marsall vávelli sírházhoz vezetett, a román kormány és hadsereg ezzel az aktuális hódolatát akarta kifejezni a nagy lengyel államférfi és a nagy katona emlékének.

Varsó, november 27. Beck lengyel külügyminiszter ma reggel meglátogatta Victor Antonescu román külügyminisztert szállodai apartamentjében. Victor Antonescu ma beszédet tart a varsói rádióban, amikor a lengyel néphez fog szólni (7 órakor). A lengyel köztársasági elnök a „Fehér sarsend” nagyszalagjával tüntette ki Antonescut.

A varsói német követ kihallgatása Rydz-Smigly marsallnál Varsó, november 27. Rydz-Smigly marsall ma kihallgatáson fogadta von Moltke német követet. A megbeszélésen, mint diplomáciai körökben értesülnek, a német-japan egyezmény szerepelt, melyhez Németország szeretné megnyerni Lengyelország csatlakozását is.

A civilizációnak az állat nívója felé kell emelkedni — mondotta Eden

London, november 27. A Van Zealand tiszteletére a nemzetközi kereskedelmi kamarában rendezett londoni banketten beszédet tartott, amelyben Belgium aggodalmát fejezte ki egy elkövetkezendő háborúval szemben. Eden többek között a következőket válaszolta: — Vajjon nincs lehetőség-e annak, hogy kiküszöböljük a háborút a földről? Természetesen, hogy van, hiszen a testi erőnek, mint döntőbíróknak felhasználása állati tulajdonság és az egész emberi civilizációnak oda kell fejlődnie, hogy az állat nívója fölé emelkedjen.

A kisantant stratégiai értéke

Alábbi cikket Moravetz Emánuel ezredes, a prágai hadászati főiskola tanárának nemrég megjelent könyvéből idézzük. Ha az európai helyzet a könyv megjelenése óta lényeges változásokon is ment át, a cikk tárgyi megállapításai ma is helytállóak.

A kisantant a következő három közép-európai államból áll: Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia. Lakosainak száma kezeiken ötven millió, felülete 700 ezer négyzetkilométer. Kiterjedése nézve ez az államcsoport nyomban Oroszország után következik. Ezután jön Franciaország és csak ezután a német birodalom. Lakosainak száma tekintetében a kisantant Európában rangban a harmadik (első Oroszország, második Németország). Csak ezután következnek Anglia, Franciaország és Olaszország.

A kisantant államcsoport, mely kiterjedésre, mint említettük, második helyen áll, népességre pedig harmadik helyen áll Európában, kétségkívül igen fontos stratégiai tényező. Akkorá szárazföldi erő főként rendelkezik, amelyek fölérnek olyan hatalmakéval, mint amilyen Anglia, Franciaország és Olaszország. Ha az összeomlott Ausztria-Magyarország, amely népesség tekintetében igaz, hogy kissé felette állt, de kiterjedésre nézve a kisantant mögött áll, a háboru alatt 80 hadosztályt tudott tűzvonalba állítani, akkor háboru esetén bizonyára a kisantant sem maradna a volt monarchia mögött. A kisantantot alkotó államok politikailag sokkal összehangoltabbak és erősebbek, mint amilyen a Habsburg monarchia volt és így hadászati potenciája is fokozottabb lenne. Békeidőben a kisantant fegyveres ereje közel 60 gyalogos és lovashadosztályt tesz ki. Amj az orosz és a német hadseregek után Európa legnagyobb stratégiai fegyveres ereje.

A kisantant haderejének még az is az előnye, hogy két tengerre támaszkodik: a Fekete tengerre és az Adriára. A Fekete tenger az oroszok, az Adria az olaszok ellenőrzése alatt van: ezért fontos hadászati érdek a kisantant viszonya a két államhoz. A német imperializmus e két államot könnyen Csehszlovákiához kapcsolhatja és ezen keresztül a kisantanthoz. Bármeiük támadó nagyon is meggondolná, hogy a kisantant hatalmas haderejével összekülönbözzék. A kisantant ezenkívül ura a Duna medencének. A Genua-Prága-Varsó stratégiai frontot a Spalato-Sulina második vonallal békeidőben 40 olasz, 60 kisantant és 35 lengyel hadosztály védi. Ezt a frontot északnyugat felől jövő támadás semmiképpen sem tudná megingatni, annál kevésbé, mert a front bőségese el lenne látva a hadviseléshez szükséges összes nyersanyaggal, ideértve főleg a petróleumot és annak termékeit.

E front súlypontja Prága. A kisantant bulevardja ez a város, összekötő vonal Genua és Varsó között. A kisantant segítése nélkül nem védhető a Duna-vidék-Sztambul utvonala. Minthogy pedig Csehszlovákia a Duna-vidék előretolt őrszemei a Duna-vidékkel szemben. E két állam egyedül sem tudja megvédeni a Duna-vidéket. Ehhez szüksége van Csehszlovákia segítségére, annál is inkább, mert Románia és Jugoszlávia földrajzi szempontból már a Balkánhoz tartozik. A három államnak szoros harcászati együttműködése súlyos európai hadászati tényezővé tudná felfokozni a kisantantot.

Ma tüntető csoport teherautót, mely a Grin... A Gringoire tud... oldali lap, mely az ö... ro belligyminiszter ellen... atot vezette. A munkás... ajtani a Szajnába. A lap... jelenhetett meg, mert a... strájkba léptek a válla... nek ellenére a lapot si... nyomdából elindult teher... akások állították meg, a... eltávolították, a teher... ányával együtt a vízbe... sárlat azonban nem egé... a teherautó a levegőben... a vízből kiemelkedő osz...

Ez egyben az európai, sőt világpolitikai jelentősége is emelkedik. Természetesen Csehszlovákia nélkül mindez kockázatos lenne.

A Balkán-szövetség is jelentékeny gazdasági tényező. A szövetségbe tömörült országok lakóinak száma 55 millió, ezek közül 32 tartozik a kisantanthoz. Összterülete egymillió 300 ezer négyzetkilométer (amelyből 450 ezer négyzetkilométer közös a kisantanttal). A Balkán-szövetség katonai ereje a Földközi és a Fekete tengerre támaszkodva, 80 hadosztály (45 közsős a kisantanttal). Közülük 60 hadosztály európai földön állomásozik.

A kisantant a Balkán-szövetséggel társulva olyan együttes, amely biztosítja a Duna-medencének, a Balkánnak és a tengergszorosoknak a létét. Közép-Európában Csehszlovákia, a Középkeleten pedig Görög- és Törökország alkotják ennek a blokknak politikailag aktív elemeit.

A kisantant és a Balkán-szövetség együttesen Kelet kapujánál 75 millió lakost számlál, körülbelül egymillió 500 ezer négyzetkilométer területen. Békeidőben ennek a blokknak 95 hadosztálya volt.

E politikai alakulat figyelmesebb vizsgálata során kiderült, hogy Oroszország után olyan hatalmat alkot, amely leginkább közelíti meg Németországot.

E két szövetségesnek ázsiai földön közös határa van két nagy nyugati hatalommal: Angliával és Franciaországgal (Szíria és Irák) Oroszországgal együtt a Fekete tengert, Angliával együtt pedig a Keleti és Földközi tengert ellenőrzi. Ha a Fekete, a Káspi, a Földközi, a Vörös tengerek és az Indiai óceán által határolt kontinentális sokszögről azt mondhatjuk, hogy az Indiai óceán és India előcsarnoka, akkor a Balkán-szövetségről nyugodtan állíthatjuk, hogy ez ebbe az előcsarnokba vezető hatalmas lépcső, a kisantant pedig az a fal, amelynek főkapuját Csehszlovákia alkotja.

A kisantant és a Balkán-szövetség együttese ellenőrzi ma az „európai főútmérő” középső szektorát, 2500 kilométer hosszúságban, északnyugati részén körülbelül 500 kilométer hosszúságban. A két szövetség ellenőrzése az európai főútmérő középső szektorát fölött tisztára védelmi jellegű. Az őket alkotó 8—10 nemzetnek roppant (75 millió) lakosságuk ellenére nem lehetnek hódító tervei. Ezért a két szövetség a mai Európában hatalmas konzerváló erő és elsőrangú egyensúlyi tényezőt jelent.

Mose Beilinson halála

Nagy veszteség érte a palesztinai zsidó közéletet. Negyvennégy éves korában váratlanul elhunyt Mose Beilinson, a „Davar” című napilap szerkesztője. Beilinson az ország egyik legjelesebb és legelkelőbb publicistája volt, akinek szavára az egész Jisuv figyelt. A munkásság egyik szellemi vezére volt és különösen az arab kérdéssről írott cikkei és tanulmányai voltak alapvető jelentőségűek a cionista politikára nézve.

Beilinson sokáig Olaszországban élt, majd mint munkás ment Palesztinába és egy narancsültvényben dolgozott. A „Davar” alapítása óta a lap szolgálatában állott és neve egybeforrott a nagy sajtóorganum fejlődésével. Az egész jisuvban, annak minden rétegében nagy tekintélynek örvendett. A palesztinai zsidóság egyik legjelesebb szellemi vezéré, míg a cionista mozgalom egyik legodaadóbb és leghüségesebb harcosát veszítette el benne.

Temetése óriási részvét mellett zajlott a Tel-Avivban. Beilinsont Arlosoroff sirja mellé temették.

Orvosilag ajánlva. Huszonhat életem egészségét óvja. Ugyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utáztatásokat!

Dupla tandíjat kell fizetniük a szombati iráskényszer miatt az iskolából kimaradt zsidó diákoknak

Nem ismerik el az év elején az Anghelescu liceumba beíratott tandíjakat a magántanuló zsidó diákoknak

Cluj, november 27. (Az Új Kelet tud.) A sajtóban nagy hullámokat vetett iskolai incidens, mely 22 zsidó diák szombati iráskénysze miatt robbant ki a clujai Anghelescu liceumban, most újabb fejleményekre vezetett. Ismeretes, hogy a 22 szombaton irni nem akaró zsidó diáknak az iskola igazgatósága azt a tanácsot adta, legyenek magántanulók az iskolában. Az igazgatóság ígéretet tett, hogy a befizetett rendes tanulói tandíjakat be fogják tudni a magántanulói illetményekbe. Ennek ellenére ma a 22 zsidó diák szülei levelet kaptak, melyben az igazgatóság közli, hogy a magántanulói kérvényeket csak akkor

fogadjatják el, ha a magántanulói tandíjakat is kifizetik, mert az év elején befizetett összegeket az iskola nem is fizetheti vissza, de nem is tudhatja be a magántanulói tandíjakba.

Az új intézkedés nagy megdöbbenést keltett a zsidó szülők körében, akik az év elején már kifizették a tandíjakat, abban a hitben, hogy gyermekeik számára nem lesz kötelező a szombati irás. A zsidó szülők most jogi uton fognak eljárni, hogy a befizetett tandíjakat a magántanulói illetményekbe be tudják.

Vilnában célt értek az antiszemita diákok

Bevezetik a gettó-padokat a vilnai egyetemen. Súlyos zavargások Vilna utcáin

Varsó, november 27. A vilnai nemzeti demokráta diákok, akik — mint lapunk tegnapi számában jelentettük — látszólagos éhségstrájkot rendeztek, hogy kikerüljék a zsidó „gettópadok” bevezetését az egyetemeken, teljes sikert értek el. Az egyetemi hatóságok ugyanis megígérték a diákoknak, hogy teljesíteni fogják követeléseiket és ennek alapján a diákok abbahagyták az éhségstrájkot és elhagyták az egyetemi épületet, amelyet egy héten át megszállva tartottak. A diákság követeléseinek teljesítése érdekében Jabrzykowski vilnai érsek is interveniált az egyetemi hatóságoknál.

A strájk befejezése után a diákok az utcára vonultak és nagy tüntetéseket rendeztek. Az egyetemi kolostorban hálaadó istentiszteletet rendeztek a vilnai érsek részvételével. Az istentisztelet után a zsidó negyedbe hatoltak be a tüntetők és a zsidó üzletek száját rombolták szét, az árúknak egy részét megsemmisítették vagy elrabolták. Számos zsidó kereskedőt véresre vertek.

Jakowski professor, egyetemi rektor lakását is megtámadták a nemzeti demokráta. Az egyetem szenátusa felhívást intézett a diákokhoz, hogy bélyegezzék meg ezt a tá-

madást.

A vilnai zsidó lakosság körében nagy nyugtalanság uralkodik. A zsidó negyedben az összes zsidó üzletet bezárták. A város utcáin rendőrszolgálatok cirkálnak.

Jakowski rektor tegnap a zsidó intellektuelek küldöttségét fogadta és behatóan megvitatta velük a helyzetet. A rektor kijelentette, hogy a kormány ellenez minden korlátozást a zsidó diákokkal szemben. Ugyanez az azonban azon véleményének adott kifejezést, hogy a legjobb volna, ha az egész ügyet simán intéznék el. Azt javasolta, hogy a diákok maguk között osszák el a padokat az előadótermekben. Így a zsidó diákok a lengyel-progesszív és más kisebbségi diákokkal együtt válasszanak padokat maguknak.

A vilnai progresszív keresztények küldöttségét menesztették Varsóba, hogy a zsidó sejm-képviselőkkel karöltve intervenáljanak a belügyminiszternél a vilnai események miatt.

Rubinstein vilnai főrabbi, sejm-képviselő nem kísérhette el Varsóba a küldöttséget, miután az antiszemita zavargások okozta izgalmakban megbetegedett és az ágyat kell őriznie.

Két fiatal targu-muresi zsidó szobrász karrierje...

Kohn Miklós a Targu-Muresről elsármazott 25 éves zsidó művész Pilsudszky életnagyságu szobrát csinálja Varsóban, míg Izsák Márton most fejezte be Vitéz Mihály szobrát, amelyet Agnítán állítanak fel

Targumures, november 27. (Az Új Kelet munkatársától.) Mindketten abból a fajtából valók, amelyre most ismét, ki tudja hányadszor a megpróbáltatás napjai virradtak.

Az egyik Kohn Miklós, a fiatal, alig 25 éves, néhány évvel ezelőtt Targumuresről elkerült fiatal szobrász, aki most a lengyel főváros meghívására Pilsudszkynek, a nagy lengyel államférfiúnak a szobrát mintázza, a másik Izsák Márton, aki most készült el targumuresi műtermében hatalmas Vitéz Mihály szobrával.

Kohn Miklós sikereiről csak levelekből és lapokból értesülök. Itt vagyok öv. Kohn Sándornénál, Kohn Miklós édesanyjánál, aki az anyai szív féltő gondosságával, már egy egész albumot gyűjtött össze fia sikereinek dokumentumaiból és nézegetem ezt a tanulságos albumot, amelyben egy tövises, de annál szebb karrier utja van felvázolva.

Hét évvel ezelőtt az akkor 18 éves Kohn Miklós, miután megcsinálta első nagyobb munkáját szülővárosában, Herzl Tivadarnak mellszobrát, amely ma is dísz a targumuresi Zsidó Kulturház termének, külföldre indult.

Kohn Miklós elindul a világra

Hallatlanul bátor egy ilyen fiatal gyerek. Elindul egy utevéllel, egy kis hazai elemzősival és néhány anyai intellemmel a világba, amely még annyi keserűséget, de boldogságot is tartogat számára.

Van még valami, ami örömei okoz...

és ez a betegnek a gyógyulás. Nincs nagyobb öröm az életben, mint az egészség visszanyerése. Itt közlünk egy levelet, amely fényesen igazolja állításunkat: „Igen tisztelt Gyógyszerész Ur! Idült gyomorbojamból 4 üveg „Gastro D.” gyógyszer elhasználása után tökéletesen kigyógyultam. Ez a tény életem legnagyobb boldogságát és örömeit okozta nekem. Ismét egészségesen élni, ezt csak az tudja megérteni, aki végigszenvedte, mint én, a betegség gyötrelmeit! Fogadja igen tisztelt Gyógyszerész ur legőszintébb hálám kifejezését. A Gastro D. hatása legteljesebb elismerésemért vita ki és ezért mindenkinek a legmelegebben ajánlom. Szabó József, Targu-Mures, Vizmi.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában Bucuresti, Catea Victoriei 124.

lőbb művészek és írók ülnek napról-napra modell a fiatal művész elegáns bevárosi műtermében és ezt a sikert betetőzni látszik az a lengyel lap, amely most a kezében van.

A „Kurier Warszawsky” című varsói lap, amely első oldalon hozza a fiatal ardeal művész fényképét, arról tud, hogy a kormány megbízásából már a közeli hetekben Varsóban fog hozzá Pilsudszky nagy szobrának megmintázásához Koni Miklós, aki varsói tartózkodása alatt a lengyel kormány vendége lesz.

A varsói lap szerint a lengyel hivatalos közvélemény csak örülni tud a kormány választásának, amely egy világreklációban a jövővi művészre bízta a nagy mű elkészítését...

Es ezalatt itthon a másik...

Furcsa összetalálkozása a véletlennek, hogy amíg egy fiatal targumuresi szobrász Varsóban Pilsudszkynek a lengyel történelem kimagasló figurájának életnagyságu szobrát mintázza, azalatt egy targumuresi műtermében ingre vetkőzve, kipírulva az alkotás lázától, az utolsó simításokat végzi Vitéz Mihály szobrán Izsák Márton egy másik targumuresi fiatal zsidó szobrász aki szintén nem több, mint 25 éves és aki Budapestre végezte művészi tanulmányait.

Itt állók a művész műtermében a monumentális alkotás előtt, amely a román történelem érdekes hősi portréi után ityve, meglepően jól sikerült és most már majdnem készen, csak az öntést várja és beszélgetek a fiatal művésszel, akinek nem egy jól sikerült portréját lehet látni a targumuresi társaságokban és szalonokban.

Megkérdezzük a művészt, hogyan kapta meg a megbízatást arra, hogy Vitéz Mihály életnagyságu szobrát, amelyet a Sighisara melletti Agnita főterén fognak hivatalos és ünnepélyes módon felavatni, megmintázza.

— Egy gimnáziumi tanár lett a szobraimra figyelmes — mondja a rokonszenves fiatal művész, — aki felhívta annak a szoborbizottságnak a figyelmét réám, amely éppen akkor tüzte ki a pályázatot Vitéz Mihály szobrának megmintázására.

A pályázati felhívást tényleg én meg is kaptam, csakhamar el is készítettem a tervet, amely egyhangú tetszést váltott ki és így én jutottam ehhez a megtisztelő megbízatáshoz, amelynek igyekeztem minden erőmből eleget is tenni.

Amióta dolgozom, már három miniszter látogatott is volt a műtermemben, mert a miniszteri vendégek, akik Targumuresre ellátogatnak, látni akarják a szobrot.

Azt hiszem, tetszett is a művem, mert máris szó van arról, hogy egy utjonnan felállítandó szobrot, amely Targumures egyik főuccáján lesz elhelyezve, én csináljak a város megbízásából.

Ezeket a monumentális munkákon kívül természetesen tovább foglalkozom a portrékkal és azokból Ardeal nagy városában, de Bucurestiben is már a közeli hónapokban kiállítás fogok rendezni.

— Es ha minden jól megy és ez is sikerülni fog — ég a remény a fiatal szobrász fiatalosan csillogó szemében — akkor külföldre akarok menni. Látni, dolgozni és tanulni...

Es a két fiatal művész, az egyik itthon, a másik kinn, a művelt Nyugaton egy célért, egy eredményért dolgoznak.

Hogy megbecsülést szerezzenek annak a népnek, amelyből valók és annak a földterületnek, ahonnan elindultak...

Benczel Béla.

— Epe- és májbetegségeknél, elsősorban epehólyagkatarrus, epeköképződés és sárgaság eseteiben a mindig enyhe hatású természetes „Terec József” keserűviz a hasi szervek funkciót élénkítő tevékenységre serkent. Az orvosok ajánlják.

MENN A BUZDRÁG

Cluj, november 27. A nehéz téli kód. Rá kálnak a deregésben rak Európa felé. Jón

Millió meg millió to Előnti a piacokat. A fülsiketítő zsvajában, folyam hópölyögő a be a hajók a kikötők kevesebbet ér... Ma u ára, de ha a piacok az árak esni fognak. abból?

Ahogy csökken a drágul nálunk a ken Furcsa dolog, beis

Két héttel ezelőtt nemcsak Clujon, az kenyár maximálása szankcionálta. Nem kentették az árat. M általános elégedetlenség közönség azt várta, amely az utóbbi idő óta ki magát mind alább azt az árat ért volt.

A pékek, a kiskereskedést vártak a maximum, amely a mostani amtszet valamivel emel emeimi kellesen, mérséden a kiskereskedés. Amennyivel az árak főtétlenül csökken a

Olyan beavatkozást emelkedés nélkül segmai nevétségesen esel

Ez pedig, igazalább árak maximálásával. Ez talán így is letnem derül ki az, hogy emelkednek hatványo a detail árak. Ellenben naszkodnak arról, h o nek, akkor, amikor áratartani, vagy zálékkal túlhaladni, vevőiket kiszolgálni, mai nehéz viszonyok

Mint láthatjuk tehát hogy komolyan és zányuini, olyan teng árt és nem használ az ármximálás ejt.

Mit keres

Járjunk azonban e nak. Kivégre fentebb kockáztattuk, hogy az argentiniai buza a kenyér. Az állítás józan ész törvényei vasó, ha már elvolem együtt és mász got unalmas szám kó meg kibogozzuk.

Lássuk például e költségvétését. A kis segéddel.

Vesz liszlet

Élesztőt

Fát

Sót

Munkabért kifizet

Anyagra kiad

Ez összesen, 1091

kenyér lesz, amit rendelkezése folytán

száznegyvenötzöt

nyegen lej. Tessék mondani, sokat keres kenyéren.

Nem!

Sok egy kis üzret

reszt, saját pénzéért

Nem!

Nos, ha nem sok

hogy ez a kis üzem

ből a tíz százalékból

rul a közltsztság

még valami marad

egy kis tejet vegye

ilyen módon megs

Hasonló a helyze

liszlet is maximált

ni, ami örömei

... gyulás. Nincs nagyobb az egészség vissza- levelet, amely fény- kkat: „Igen tisztelt it gyomorba jomból 4 gyógszer elhasználása gyultam. Ez a tény boldogságát és örömet egészségesen élni, ezt ni, aki végigszenvedte, streleit! Fogadjon igen ur legőszintébb hálám D. hatása legteljesebb és ezért mindenkinek íalom. Szabó József,

... az ország minden drogériájában, vagy 130 lej utánvét mellett árában Bucuresti, Ca-

... k ülnek napról-napra ész elegendő belvárosi sikert betetőzni látszik hely most a kezemben

... szky' című varsói lap, ozza a fiatal ardeai arról tud, hogy a kor- már a közeljövőben Filasudsky nagy szob- ez Koni Miklós, aki att a lengyel kormány

... t a lengyel hivatalos lni tud a kormány vá- egy világreklációban a a nagy mű elkészí-

... alatt itthon a másik... ása a véletlennek, hogy umuresi szobrász Var- a lengyel történelem a életnagyságú szob- egy targumuresi mű- zve, kiprúlv az alko- smitásokat végzi Vitéz Márton egy másik dő szobrász aki szín- éves és aki Budapestea imányait.

... z műtermében a monu- t, amely a román tör- nek portréi után itélve, t és most már majd- tástétel várja és beszélge- el, akinek nem egy jól et látni a targumuresi lórokban.

... hívést, hogyan kapta arra, hogy Vitéz Mihály amelyet a Sighisara én fognak hivatalos és avatni, megminta. z tanár lett a szobramra a rokonszenves fiatal ta annak a szoborbizott- eám, amely éppen akkor t Vitéz Mihály szobrá-

... st tényleg én meg is el is készíttettem a ter- tetszést váltott ki és a megfizető megbiza- kekeztem minden erő-

... már három miniszter lá- iteremben, mert a ml- k Targumuresre ellá- k a szobrot.

... zett is a művem, mert hogy egy újonnan fel- hely Targumures egyik helyezve, én csináljak a

... entális munkákon kívül, foglalkozom a portré- el nagy városalban, de r a közeljövő hónapokba zeni.

... jól megy és ez is sike- mény a fiatal szobrá- zemeiben — akkor kül- Látni, dolgozni és ta-

... vész, az egyik itthon, a t Nyugaton egy célt, zognak.

... t szerezzenek annak a lók és annak a földter- dultak...

Benczel Béla.

... téségeknél, elsősorban peköképződés és sarga- dig enyhe hatású term- " keserűvíz a hasi szer- rebb tevékenységre o- ajánlják.

MENNÉL OLCSÓBB A BUZA — ANNÁL DRÁGÁBB A KENYÉR

Az argentinai buza megjelenése le fojja külföldön morzsolni a buzaárakat, de nálunk a spekuláció megrájtja a kenyéret. Mi a titka annak, hogy a pék és a kereskedő nem keres semmit és a kenyér megis drága

Cluj, november 27. A tengert most megüli a nehéz téli kód. Rekedthangu hajók botor- kálnak a deregésben, nehéz teherrel zihál- nak Európa felé. Jön az argentinai buza.

Millió meg millió tonna buza jön Európába. Elönti a piacokat. A fényes külföldi tőzsdék rülskettő zsvájában, mint ragyogó arany- folyam hőmpolyog a buza, mely amint futnak be a hajók a kikötőkbe, egyre olcsóbb, egyre kevesebbet ér... Ma ugyan emelkedik a buza ára, de ha a piac eléggé el van már látva, az árak esni fognak. De: mi hasznunk van abból?

Ahogy csökken a buza ára odakinnt, úgy drágul nálunk a kenyér.

Furcsa dolog, beismerem, de így van!

Senki sem hibás

Két héttel ezelőtt maximálták a kenyéret, nemcsak Clujon, az összes városokban. A kenyér maximálása csak a megievo helyzetet szankcionálta. Nem emelték és nem csök- kentették az árat. Már ez a maximálás is általános elégedetlenséget keltett. A nagy- közönség azt várta volna, hogy a kenyér, amely az utóbbi időben veszedelmes tétellel nőtte ki magát minden háztartásban — leg- alább azt az árat érje el, ami aratás előtt volt.

A pékek, a kiskereskedők olyan intézke- dést vártak a maximálással kapcsolatban, amely a mostani amugy is minimális kere- setet valamivel emeli anélkül, hogy az árat emeimi kellessem, mert hiszen az áremelke- désen a kiskereskedő amugy sem keres. Amennyivel az árak emelkednek, annyival föttétlenül csökken a forgalom.

Olyan beavatkozást vártak tehát, ami ár- emelkedés nélkül segít helyzetükön és a mai neveltségesen csekély hasznót emeli.

Ez pedig, legalább is szerintük, az angro árak maximálásával lett volna elérhető.

Ez talán így is lett volna, ha ugyanakkor nem derül ki az, hogy az angro árak nem emelkednek hatványozottabb arányban, mint a detail árak. Ellenben az angrosszisták pa- naszkodnak arról, hogy a buzaárak emelke- denek, akkor, amikor ok kénytelenek a régi árakat tartani, vagy csak nagyon kis szá- zalékkal túlhaladni, különben nem tudnák vevőiket kiszolgálni, nem lenne vásárlás a mai nehéz viszonyok között.

Mint láthatjuk tehát a drágaság kérdése, ahogy komolyan és objektíve akarunk hoz- zányulni, olyan tengeri kigyó, aminek nem árt és nem használ az a kis túszurás, amit az ármaximálás ejt rajta.

Mit keres a pék a drága kenyeren

Járjunk azonban a végére ennek a dolog- nak. Elvégre fentebb azt a merész állítást kockáztattuk, hogy mennél több külföldön az argentinai buza, nálunk annál drágább a kenyér. Az állítás annyira szemben áll a józan ész törvényeivel, hogy, o nyájás ol- vasó, ha már elolvastad, akkor bűnhődj ve- lem együtt és másszálljunk együtt egy cso- mő unalmas szám között, míg ezt az igazsá- got kibogozzuk.

Lássuk például egy kis cluji pékműhely költségvetését. A kis pék maga dolgozik, egy segéddel.

Vesz lisztet	850 lejért
Élesztőt	50 lejért
Fát	25 lejért
Sót	6 lejért
Munkabért kifizet	50 lej
Anyagja kiad	50 lej

Ez összesen, 1091 lej. Ebből, 145 kilogram kenyér lesz, amit a maximálások bölc- sen rendelkezése folytán 8 lejért ad a pék. Egy- száznegyvenötötör nyolc, az egyezeregyszáz negyven lej. Tessék utánam szorozni és meg- mondani, sokat keres-e a pék ezen a drága kenyéren.

Nem! Sok egy kis üzemenk tíz százalékos ke- reset, saját pénzért, munkája mellett?

Nem! Nos, ha nem sok, akkor tudni kell azt is, hogy ez a kis üzem 6000 lej adót is fizet eb- ből a tíz százalékból, házbért izzad, hozzájá- rul a köztisztaság nemes intézményéhez és még valami marad neki, hogy saját magának egy kis tejet vegyen a kenyér mellé, amit ilyen módon megsütött magának.

Hasonló a helyzet a lisztárak körül. A lisztet is maximálták, a liszt maximálása is

csalódást okozott. A számok azonban meg- mutatják, hogy a maximális árak nem segí- tettek a kiskereskedőkön sem, keresete mi- nimális, a 9.30 lejbe kapott lisztre kilónként 0.24 lej csomagolási költség, zsákonként 1 ki- logram apadás esik, ami azt jelenti, hogy 9.60 lej annak a lisztnak az ára, amit a kereskedő 10 lejért ad. 37 lej kereset egy má- zsa liszten. Sok ez? Nem!

A kiskereskedők körében egyébként moz- galom indult, hogy a maximálásokat az angro árakra is terjesszék ki. Kérdés azon- ban, hogy a drágaság oka csakugyan itt van-e eltemetve.

A nagykereskedő is tisztázza magát a felelősség alól

A nagykereskedők mindenképp azt ál- lítják, hogy a kiskereskedők egymás közötti konkurenciája az, ami megakadályozza, hogy a liszten kereshessenek. Egyébként, oknyomozó körutunk tökéletesége kedvéért, elkértük egy nagykereskedő kalkulációját is.

Banati liszt	8.40.—
Vasuti fuvar	0.57.—
Circulácia	0.01.—
Szállítás	0.04.—
Városi illeték	0.10.—
Taxa ad valorem	0.02.—
Mérséi költség	0.01.—
Házhoz fuvarozás	0.04.—
Timbru proportionale	0.12.—

Összesen 9.31. Ez a legfinomabb banati liszt ára. Ehhez hasznót útnai már egyáltalán nem lehet. Viszont ez a kalkuláció már némi fogalmat ad arról, hogy a drágaság igazi okát megtalálhassuk. Itt, hogy ugymondjam:

SELECT MOZGO Nagy sikerrel fut: **ÉRETTSEGI** főszerepben: **Simone Simone**

Bergsoni intuición a gyakorlatban

Mircea Djuvara igazságügyminiszter, egykor Bergson nagyreményű tanítványa, vagyonellenőrzési törvényt is készít...

Bucuresti, november 27. (Az Uj Kelet tud.) Mircea Djuvaráról azt mondják, hogy a régi hive Bergsonnak. A nagy filo- zófus, akinek az igazságügyminiszter valamikor tanítványa volt, büszkén be- szélt egy román hallgatójáról, akihez igen nagy reményeket fűz. Ezekben a napokban mondta valaki Bucuresztiben: *Bergsonnak szerencséje, hogy él, különben megfordul- na a sírjában.* Djuvara egyetemi tanár lett és tanítványai valószínűleg nem ok nélkül nevezték el a „bergsoni be- retvá"-nak.

Az igazságügyminiszter bergsoni intui- ciója két törvénytervezetet szült. 1. A sajtótörvényt és 2. a vagyonellenőrzési törvényt módosító javaslatot. Az 1. számú javaslatról nem beszélünk sokat, hiszen a sajtó éppen eleget foglalkozott vele. Ele- gendő megemlíteni, hogy a tervezet nem ismeri el a romániai kisebbségi újságíró- szervezetet, ami annyit jelent, hogy a ki- sebbségi újságíró nem újságíró, vagy leg- jobb esetben amolyan megtört újságíró- féle, akit az illetékes fórumok előtt csak az isteni gondviselés védhet meg. Ez az, amit az újságírók nem vártak volna el Bergson nagyjövőji tanítványától.

A másik remekmű

Djuvara másik műve a vagyonellenőrzé- si törvényt módosító javaslat. Uj nevén: „az állam javait védő törvény". Az Uj Ke- let nemrég közölt beszélgetést S. Florescu

ÖNNEK IS szednie kell TOGALT!

AZ UJ CSOMAGOLÁS

3 TOGAL-tablettát tartalmaz és mindössze 10 leibe kerül. Ez az adag elegendő MIGRÉN, NEURALGIA vagy FEJ- FÁJÁS ELMULASZTÁSÁRA.

A NAGY CSOMAGOLÁS

— hosszú kurára — 42 tablettát tartalmaz. Togallal haté- konyan KÜZD REUMA, GRIPPE, KÖSZVÉNY, IDEG- ZSÁBA és CSUZ ellen. Minthogy az orvosok ezrei rendelkeznek TOGALT, Ön is bizalommal vásárolhatja.

TOGAL-több, mint egyszerű „CSILLAPÍTÓSZER". TOGAL kiküszöböli a mérgelket, a betegség okozót, a szervezetből.

feltűnedeznek azok az áldott oroszlánkormők, amiket bőrkönkőn érzünk. Itt már szerepel- nek ilyen tételek „fuvár", „illeték"; „timbru" stb. De szerepel az a tény is, hogy hogy a liszt alaparához, már a bevagonirozásnál 2.46 bani adó járul és 12 bani városi illeték.

Hol keressük a spekulációt

Itt pedig eljutottunk oda, hogy rámuta- sunk, hogy nyomozásunk itt csődöt mondott. Ugy jártunk, mint az a detektiv, aki a há- tárig kíséri az üldözött tettes nyomát, de nincs joga tovább folytatni. Kiesett a tettes nyomozási körükből, eltűnt a nagy buza- termő vidékek ügynöki irodáiban, ravasz be- vásárló szervek, trüsztok, bankok homályá- ban. Az az egy bizonyos, hogy a maximála- sok nem akadályozzák meg a spekulációt és a spekuláció ma is zavartalanul folyik.

Egyik angrosszista isztes például arról panaszkodik, hogy már egy hónapja megbí- zást adott Timisoarara buzavásárlásra, de mindezeideig alig vettek valamit. Nem lehet vásárolni.

A spekuláció visszatartja a vásárlást.

Nemrég csökkentették a konverziós rész- letet. A kormány nyilván azzal a szándékkal tette ezt, hogy a konverziós részlet csökken- tése drágulást idéz ugyan elő, de mégis arra készíti a gazdákat, hogy buzájukat most már eladják. Nyilván így is történt volna, de

a spekuláció megakadályozta, hogy a buza a gazdától a piacra kerüljön.

A spekuláció lekötötte és a hombárokbán tartja a buzát.

Mire vár a spekuláció? Hiszen az argen- tinai buza már megjelent a világpiacon, az árak most esnek. A buzát olcsón kellett vol- na már adni. Régen! Igen ám, de amíg kül- földön ára volt a buzának, addig kicsi volt az exportprémium.

Itt van tehát az a bizonyos csoda, hogy ha sok a buza odakinnt, nálunk emelkedik a buza ára.

A spekulások arra számítanak, hogy a kormány újból felemeli az export pré- miumot. Valószínűleg meg van az okuk rá, hogy ebben reménykedjenek.

Egyes hírek szerint máris tervezik az export prémiumok felemelését. Az export prémium

kohogés ellen **Tussipet**

pedig könnyebb és biztosabb kereset, mint az adás-vétel. Mit kinlódják az a szegény spekuláns a külföldi tőzsdéken mikor meg- kaphatja a maga kis prémiumát idehaza. Esetleg szállítás nélkül... mert olyat is láttunk.

A kormány teendője tehát az, hogy az export prémiumok megszüntetésével és en- nek publikálásával megszüntesse a spekulá- ciót. Reméljük, hogy meg is teszi, ha nem is ennek a szerény cikknek, de a minden oldal- ról megnyilvánuló kívátság hatása alatt...

Gyárfás Endre.

például, hogy a felejtető, miután a ke- resetet benyújtotta, be is fejezte működé- sét. A régi törvényben ezzel szemben a feljelentő a magánvádat képviselte, sőt az elkobzásra kerülő vagyonnak bizonyos há- nyadát is megkapta. Az új törvény mun- kanélkülivé tette Stefan Florescut.

Erdekes az új törvénynek 13. szakasza, mely szerint ha valaki ellen eljárás indult meg, de nem jelent meg a tárgyaláson, el- ítélhető. Ez ellen hozták fel a legtöbb ér- vet azok, akik a kézbesítés taktikáját is- merik. Megtörténhetik, hogy valaki ellen feljelentés ment, amelyről nem is tudott, közigazgatási bajok miatt kézbesítőt nem kapott és egyszer csak mégis megtalálják, de a már kész ítélettel.

Az új törvény szerint a magánosok va- gyona is ellenőrizhető, ha beigazolódna, hogy azt az állam megkárosításával sze- rezte. X. primadonna, aki például Y. mi- niszternek „jóismerőse" volt, könnyen megjárhatja... A 31. szakasz utolsó be- kezdése így hangzik:

„Amennyiben megállapítható, hogy ál- lami tisztviselő életmódja nem áll arány- ban vagyonával és keresetével, az illetéke- sek előtt igen súlyos utmutatásul szolgál.

Jaj lesz annak a rendőrkömiszárnak, aki háromezer lejes fizetése mellett há- romfogatós ebédet fogyaszt a Continen- talban, nem is szólva arról, a négyezer lejes fizetésű minisztériumi tisztviselőről, aki pezsgőt bontat a Coloradoban...

Hát így néz ki ez a módosító javaslat.

A kenyéret vesztet Florescu

Stefan Florescu, amikor a Corsoban ta- lálkoztunk, melankólikusan jegyezte meg: — Ez a törvény halomra dönti négy éves munkám eredményét.

Florescu nagyot sóhaj. — Volt egyszer egy örült, aki azt hitte, hogy Romániából ki lehet irtani a kor- rupciót s ez az ember ön előtt áll. (—del)

— Beiktatták állásába az új légügyi állam- titkárt. Bucuresztből jelentik: Ma reggel ik- tatták be ünnepélyes keretek között Georgiu comandort a légügyi minisztérium államtit- kári székébe.

SIR SAMUEL HOARE

elmondja, hogyan vette rá Ioan Bratianut a semlegesség feladására

Anglia nem hisz a világháboruban és mindig eléri, amit akar

London, november hó.

Sir Samuel Hoare másfél évvel ezelőtt volt utoljára a külföldi újságírók lakomájának vendége a Savoyban rendezett banketten. Most, amikor újra ugyanott találkoztunk, maga sorolta fel, hogy mi minden történt időközben. Abesszin háború, rajnai megszállás, V. György halála, spanyol polgárháború, angol fegyverkezés: ezek ennek a viharos tizenhét hónapnak egyes fejezetei. Közben Sir Samuel Hoare a híres párizsi Laval-egyezmény után drámai körülmények között hagyta el az angol külügyminiszeri széket, majd diadalmasan tért vissza az angol kabinet döntő sulyu posztjára, az admirális első lordjaként.

Amikor erről esik szó, a kispörtölt, fiatalosan ruganyos Hoare, aki ma is aktív teniszező és műkorcsolyázó bajnok, csak finoman mosolyog. Általában nem hisz a politikai jóslatokban. Beszédében is megemlíti, hogy minden jóslattal ellentétben korunk, ahelyett, hogy elgépiesedett volna, a nagy egyéniségek hatása alatt áll, az igazi nagy egyéniségek pedig a demokrácia termékei. Megbuktak a jóvendőmondók abban a tekintetben is, hogy Anglia nem sodródott szélsőségek felé, az aranyalapról való letérés pedig katasztrófa helyett fellendülést teremtett.

ANGLIA

nem hisz a világháboruban

— Most meg azt jósolgatják mindenféle — folytatja —, hogy elkerülhetetlen egy új világháború. Mindenekelőtt azért jöttem ide, hogy megmondjam:

az angol kormány egy pillanatig sem hiszi ezt.

Nem vagyunk hajlandók elfogadni a kétségbeesés profeciáit. Egész befolyásunkat, minden erőnket arra fordítjuk, hogy meghazudtoljuk ezt a világegészséges fenyegető jóslatot. — Anglia, bár hozzátartozik Európához, szigetvilágánál és világbirodalmi helyzeténél fogva mégis különáll — fejegeti. — Ezért nem ragadja magával az angol politikát a kontinens eseményei sodra.

— Sokan ezt habozásnak, határozatlan-ságnak itélik — mondja —, mint ahogy azt is szemünkre vetik, hogy az angol politika nem folyamatos, hanem fejezetekhez kapcsol. Az angol közvélemény azonban csak ezt a politikát érti meg, mert mi úgy véljük, hogy ami elmúlt, elmúlt és lezajlott események nem irányíthatják a jövő elhatározásait. Ezek az elméleti szavak a mai helyzetben különös jelentőséget kapnak. Hoare-ról köz tudomásu, hogy az angol-olasz megegyezés híve.

...nem csinál világnézeti külpolitikát

Még nyitabban is feltárja az angol kormányzat világnézeti alapelveit:

— Nem vagyunk hajlandók arra, hogy résztvegyünk a világnézetek harcában. Végsőkéig ellenezünk Európa két táborra szakadását, akármi legyen az alapja is kiserül meg a kettészakadást. Az angol politika hagyományai azt követelik, hogy őrizzük meg a mi nagy-szerű demokráciánkat, de ne erőszakoljuk felfogásunkat más nemzetekre, mint ahogy visszautasítunk minden olyan kísérletet, mely számunkra idegen kormányformákat igyekszik átültetni hozzánk.

— Anglia nem hajlandó a világnézeti külpolitikára,

mert az ideák küzdelméből végzetes veszedelemek származnak.

— Nálunk nehezen születnek meg az elhatározások, de ha tisztába jöttünk azzal, hogy mit akarunk, vasakarattal és lankadatlan következetességgel végrehajtjuk elhatározásainkat. Felismertük, hogy Anglia felkésztetésében bizonyos részek mutatkoznak. A világért sem fogadom el azt az álláspontot, hogy örökké a fegyverek ereje lesz a világproblémák megoldásának egyetlen határozó eszköze, de ma a világnak szüksége van arra, hogy Anglia felfegyverkezése mér-séklő befolyásként őrkdjön a világéke fölé. Mi a jövőben sem gondolunk támadásra, de érvényesíteni akarjuk minden befolyásunkat, hogy támadásoknak elejét vegyük.

Hogy áll ma az angol felfegyverkezés? — veti fel saját magának a kérdést Sir Samuel Hoare.

— A legjobban talán egy példával világíthatom meg a helyzetet.

...de mindig eléri, amit akar

— És a példa, amit most Sir Samuel mosolygós visszaemlékezéssel elénk tár, a világtörténelem egy ismeretlen adata.

— 1916-ban az angol kormány Romániába küldött, hogy rávegyem Romániát az antant-hatalmakhoz való csatlakozásra. Alkalmatlannak találtam nem kapnattam volna ezt a megbízást. Minden rosszul ment, az antant ügye siralmasan állott. Az öreg Bratianu, Kelet-Európa egyik legravaszabb államférfia türelmesen végighallgatta mondókámat, azután nekem rontott. Felsorolta minden hibá-

kat, minden mulasztásunkat, minden tévedésünket. És bevallom, általában igaza volt. En milderre csak annyit válaszoltam: mi, angolok, valóban sokat mulasztottunk, sokat hibáztunk és sokat tévedtünk, de

a végén mégis elérjük, amit akarunk.

— Évszázadok történelme bizonyítja, hogy így volt és azt hiszem, így lesz ezután is. Ez az érv mindennél jobban hatott Ioan Bratianura. Nos, uraim, így van ez a felfegyverkezés is. Szídhadjuk egymást, bírálhatjuk egymást de mégis tudjuk, hogy amit akarunk, az sikerülni fog.

— En nem vagyok semmi különös — mondja —, csak egy tipikus angol konzervatív. Egy „szűk látókörű“ angol polgár, de épp ezért úgy érzem, hogy minden szavammal valóban az angol közvéleményt fejezem ki. (R. L.)

Sztalin teljhatalommal ruházta fel Vorosilov hadügyi népbiztost

A világ legnagyobb katonai hatalmává fejlesztik a Szovjetuniót

Sztalin nagy beszédével megkezdődött a szovjet-alkotmány reformjának vitája

LONDON, november 27. A Daily Express arról számol be, hogy Sztalin teljhatalommal ruházta fel Vorosilov marsall hadügyi népbiztost, hogy a világ legnagyobb katonai hatalmává tegye a Szovjetuniót, amely meg tudja védelmezni magát Németország és Japánval szemben.

A Tass távirati iroda moszkvai jelentés szerint a szovjetek kongresszusán ma megkezdtek az új alkotmány vitáját. Sztalin nagy beszédet mondott, melyben rámutatott a szovjetek iparának nagy fejlődésére, ami a szovjetipart a világ első nagyiparává emelte. A kis parasztiparok ma már csak 2-3 százaléka teszik ki a szovjet ipari termelésnek. Az osztályellentétek elsimultak, eltűntek a tulajdonosok, a munkásság helyzete azonban megváltozott. Vázolta annak a hátrán nemzetnek a helyzetét, amelyek a szovjetunió szövetségének a tagjai, majd párhuzamot vont a szovjet és a polgári alkotmányok között. A szovjet alkotmány nemcsak jogokat ad, de megadja az eszközöket is a jogok biztosítására.

Ezután a rendszer ellen felhozott kritikákkal foglalkozott, melyek vagy azzal vádolják a szovjetet, hogy jobbra, vagy azzal, hogy a szélsőbaloldalra toldák. Nem ért egyet azzal az indítvánnyal, mely a nemzetiségek tanácsát akarná megszüntetni és egyetlen szervezet akar létesíteni az egész ország törvénykezésének irányítására. Elfogadja azonban azt a javaslatot, hogy nemzetvédelmi ipari népbiztosságot állítsanak fel. Elutasítja azt a javaslatot, mely a vallásfelekezeti szabad gyakorlásának betöltését kívánja, mert ellentmond az alkotmány szellemével. Elutasítja azt a javaslatot is, hogy egyes társadalmi kategóriákat kirekesztjenek a választójogból. Ez az intézkedés csak átmeneti jellegű volt.

Ki akarják sajátítani a kisebbségi földbirtokosok határmenti birtokait?

Parlamentari iniciatívából törvényjavaslat készül Románia nyugati határának megerősítésére

Bucuresti, november 27. A Curentul jelenti, hogy egy nagyobb képviselő-csoport parlamentari iniciatívából törvényjavaslatot készít előterjeszteni Románia magyarországi határának biztosítására és megerősítésére vonatkozólag. A törvényjavaslat öt szakaszból állna és ezek a következők volnának: 1. Sajátítsák ki minden nemromán nemzetiségű román állampolgárnak a határtól száz kilométernyi körzetben fekvő, 1914 óta szerzett és 25 hektárnál nagyobb földjét román nemzetiségű kisbirtokosok letelepítésére.

2. Ugyanebból a célból vásárolja meg az állam az 1914 előtt szerzett, 25 holdnál nagyobb és nemromán nemzetiségű román állampolgár vagy magyar állampolgár birtokában lévő földbirtokait.

3. A vétel idején fennálló reális árat a kisajátítási kötvénnyel fogják fizetni.

4. Az új telepeseket a Mihai Viteazul és a Ferdinand rend tagjai, hadiözvegyek, hadiárvák, tartalékos tisztek és altisztek, hadirokkantak és határokon túl élő románok közül válogassák ki.

5. A kisajátítást a bírói hatóságok, a megvásárlást pedig a földművelésügyi minisztérium eszközöli.

A törvényjavaslat indoklásában rámutat arra, hogy miután a nyugati határ konvencionális vonal és tekintettel a nyugati szomszédország revisionista törekvéseire, a fokozottabb biztonság és az állam magasabb érdekei szempontjából meg kell teremteni a román lélek határvonalát.

Legelegánsabb

francia és angol munkák, gyönyörű estélyi ruhák olcsón készülnek.

Királyné „Elite Divatszalon“-jában

Ciuj, Str. Memorandului 5. szám. Az udvarban.

A Goldmark zenekar új koncertmestere

A legközelebbi hangversenyen már fel is lép Fejér Sándor, a jeles Hubay-tanítvány.

Ciuj, november 27. (Az Uj Kelet tud.) A neológ hitközség óvodájának tágas terme hetenként egyszer zeneterekké alakul át. Itt próbál a Goldmark, mely három éves működése óta megszokottá és otthonossá tudta tenni zenésztagejai számára ezeket a hetenkénti próbákat. Negyven ember jött el a csütörtök esti próbára, ami nagyon kis szám, mert a zenekarnak papíron nyolcvanegy tagja van. Más gyűlések voltak el a többi tagoknak az idejét a csütörtök esti próbánál, amelyen már résztvesz a zenetársulat újonnan szövedtetett kiváló koncertmestere: Fejér Sándor is.

Öröm végignagatni egy ilyen próbát. Szívet melengető az a lelkeség és ügyesség, amellyel a zenekar minden egyes tagja a köznek, a Goldmark zenekarnak dolgozik, hogy amikor a zsidó zenészek legközelebbi reprezentatív hangversenyükön a pódiumra lépnek, minden együtt legyen, a karmester és a zenekar minden egyes tagja, a zenekultúra és a tömegzés nevelésének szolgálatában. És megható az a lelkeség, ahogyan a zenekar tudomásul vette, hogy ime itt van már az új koncertmester, az országos viszonylatban kétségkívül elsőrendű muzsikuss, akivel együtt a zenekar még sikeresebben és tökéletesebben léphet a nyilvánosság fóruma elé, mint eddig.

Fejér Sándor transzilvaniai, brasovi fiatalember. Néhány szóval mondja el számunkra zenészi pályájának történetét. Brasovból Budapestre ment tanulni és ott Koncz Jánosnak, az európai híri hegedűpedagógusnak tanítványa volt. A konzervatórium elvégzése után a budapesti hangversenyzenekarhoz került, ahol sokra tartják a tehetséges és szorgalmas muzsikust. Egy alkalommal feltűnt Hubay Jenőnek, aki vállalta továbbképzését.

Fejér Sándorból Hubay tanítvány lett. Az ősz mester irányítása mellett képezi magát tovább és művészképzés diplomát szerez. Fejér Sándor külföldre utazik, Badgasteinban a szimfonikus zenekar karmester lesz, majd Romániába jön haza. Brasovban és Tg.-Muresben nagy siker mellett önálló hangversenyeket ad, majd katonai szolgálatra jelentkezik. Most pedig elfogadta a Goldmark-zenekar ajánlatát és koncertmestere lett a fiatal zsidó zenegyűlésnek.

Rövidesen hallhatjuk is Fejér Sándort, amint a zenekarral Bruch hegedű koncertjét próbálja. Széles, kifejező hangon szólal meg a hegedű és azonnal megüti füllünket a jellegzetes Hubay vibrato. Kulturált, meleg-tónusu, komoly zenész Fejér Sándor, aki a Goldmark legközelebbi hangversenyén a Bruch hegedű-koncerttel és Ernst Bloch Nigunájával lép a nyilvánosság elé, természetesen zenekari kísérettel.

Azzal, hogy Fejér Sándor élő és sikeres zenegyűlésbe tudott bekapcsolódni, a ciuji és az egész transzilván zenei élet gazdagodott. Csak ószinte örömmel fogadjuk fel, hogy ez a gazdagítás éppen a Goldmark zenekaron keresztül éri a transzilvániai zenekultúrát.

Szabadlábba helyezte a rendőrség Lévi Jeremiást

Ciuj, november 27. Beszámolt az Uj Kelet arról a verekedésről, ami a Dubalarilor ucca 1. szám alatti rituális mészárszékekben történt Lévi Jeremiás mészárosmester és Rosenfeld Béla segéd között, aminek során Lévi mészáros kését Rosenfeld bordái közé szurta. Lévit letartóztatták, Rosenfeldet pedig a klinikára szállították. A késelő mészáros ellen, aki tetőt részegen követte el, miután áldozata csak könnyebb sérüléseket szenvedett, súlyos testi-sértés címén indítottak eljárást.

A rendőrség a jegyzőkönyvek felvétele után Lévit szabadlábba helyezte, de az eljárás a súlyos testisértésért tovább folyik ellene.

— Halálos szerencsétlenség egy timisoarai cukorgyárban. Halálosvégi munkásszerencsétlenség történt tegnap éjszaka a timisoarai Frieddorf cukorgyárban. Draz János 25 éves munkás éjszakai szolgálaton tisztogatni kezdte az egyik cukorfőző üstöt. Nem vette észre, hogy egyik önműködő lapátot nem rögzítették le, amely egy adott pillanatban lecsapott a szerencsétlen munkás mellkasára. Az ütés következtében a szerencsétlen munkás több bordája összetört. A mentők súlyos állapotban kórházba szállították, de mielőtt műtetre került volna sor, Draz kiszendvedt.

Konyhabútorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók a Str. Baritü 10. szám alatti asztalosműhelyben.

A vizsga Boila

Kijárás

Bucuresti, november 27. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-ügy szabadláb helyezésére kerülni, váratlan fog napon délelőtt. Sta tejezetnek jelentett aláírta a vádiratot, törvénykönyv megf kijárás vétségével v mulus professzort, fakultásának prodék rint Boila professzor bentárt a kész Sko a Pilsen Winter és kötött szerződés per Ugyanazt a vádat Georgescu és Anton valamint Iuliu Albin gygvédde szemben

Az olasz Nyug

RÓMA, november 27. hogy a népus elm a helyen, Abesszin

A kis politik

A bankormán

Prága, november 27. aeti bankjainak kor előtt megkezdtek t is, a prágai Nemz nak elnökletével. A Nemzeti Bankot M jugoszláv Nemzeti bankkormányzó kép a három ország p kérdése szerepelt. azokra az országok ter szabad, valamit

Hétfő az amne

Minden megye

Bucuresti, nov elsejei egyesülési gyéből ötven közs lenik. Ezek a küld diadaliv felavatási csapatok és a had ak vonulni a dia Hétfőn elkészült kegyelemre és am elítéltek névsora a miniszter hétfőn b rállynak.

Az emlékünnepe katonai küldöttség A küldöttséget Mő borket vezető, ta Lenglet alezredese és Wiensbach száz December 2-án a december 1-i ünne kező jugoszláv és tere.

December 10-én gyülni az összes e a román politikai é Igen érdekes vita Antonescu külügy előtt expozé fog kái vonaláról. Enn vitája valószínűleg

**ark zenekar
ermestere**

ersenynen már fel is lép
ies Hubay-tanítvány.

(Az Uj Kelet tud.) A
odájának tágas terme
aneteremné alakul át,
mely három éves mű-
ttá és otthonossá tudta
számára ezeket a heten-
ven ember jött el a csü-
emi nagyon kis szám,
papíron nyolcvanegy
lések vonták el a többi
csütörtök esti próbáról,
sz a zenetársulat ujon-
aló koncertmestere: Fe-

egy ilyen próbát. Szí-
nkesség és ügyszeretet,
inden egyes tagja a köz-
nekarnak dolgozik, hogy
ezek megkezdésén repre-
tikán a pódiumra lép-
egyén, a karmester és a
s tagja a zenekultura
ésének szolgálatában. Es
eg, ahogyan a zenekar
yme itt van már az
országos viszonylatban
gill muzikus, akivel
sikeresebben és töké-
nyilvánosság fóruma elé,

ilvaniai, brasovi fiatal-
al mondja el számunkra
rténétét. Brasovból Bu-
ni és ott Koncz János
hegedűpedagógusnak ta-
szervatórium" elvégzése
gversenyzenekarhoz ke-
ák a tehetséges és szor-
Egy alkalommal feltűnt
vállalta továbbképzését.
Hubay tanítvány lett. Az
a mellett képezi magát
zós diplomát szerez.
re utazik, Badgastein-
zenekar karmestere lesz,
a haza. Brasovban és
iker mellett önálló hang-
katonai szolgálatra je-
s elfogadta a Goldmark-
s koncertmestere lett a
sületnek.

uk is Fejér Sándort,
Bruch hegedű koncertjét
jező hangon szólal meg
megüti fillűnkét a jel-
etto. Kulturált, meleg-
sz Fejér Sándor, aki a
bbi hangversenyén a
ttel és Ernst Bloch Nig-
nosság elé, természet-
el.

Sándor élő és sikeres
tt belkapcsolódni, a cluji
én zenei élet gazdago-
ómmal jegyezhetjük fel,
s éppen a Goldmark ze-
a transzylvániai zen-

**ora helvezte
Lévi Jeremiást**

Beszámolt az Uj Kelet
ami a Dubalarior ucca
s mérszárzékben történt
rosmester és Rosenfeld
ninek során Lévi mérszá-
rdái közé szurta. Lévi
feldét pedig a klinikára
mérszáros ellen, aki tet-
el, miután áldozata csak
szenvedett, súlyos testi-
ak eljárás.

zőkönyvek felvétele után
lyezte, de az eljárás a
tovább folyik ellene.

séltenség egy timisoarai
losvégi munkásszeren-
nap éjszaka a timisoar-
yárban. Drax János 25
al szolgálaton tisztogatni
ortózási üstöt. Nem vette
működő lapátot nem rö-
gy adott pillanatban le-
gen munkás mellkasára-
n a szerencsétlen mun-
zertől. A mentők súlyos
szállították, de mielőtt
sor, Drax kiszenvedett.

egdivatosabb színekben
kivitelben olcsón kapha-
0. szám alatti asztalos

**A vizsgálóbíró aláírta a vádiratot
Boila Romulus professzor ellen**

Kijáras vétségével vádolják a volt szenátusi alelnököket

Bucuresti, november 27. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-ügyben, amely Zeletzky szabadlábrahelyezésével feledésbe látszott merülni, váratlan fordulat következett be tegnap délelőtt. Stanescu vizsgálóbíró befejezettnek jelentette ki a vizsgálatot és aláírta a vádiratot, amely a regáti büntető törvénykönyv megfelelő cikkelye alapján kijáras vétségével vádolja meg Boila Romulus professzort, a cluji egyetem jogi fakultásának prodekanját. A vádirat szerint Boila professzor anyagi érdekből közbenjárta a kész Skoda-szerződés, valamint a Pilsen Winter és Minimax dán céggel kötött szerződés perfektuálása érdekében. Ugyanazt a vádat emeli a vizsgálóbíró Georgescu és Anton Popescu ezredesnek, valamint Iuliu Albini ellen, míg Rapaport ügyvéddel szemben elejtette a vádat.

A bűnügyi perrerdtartásnak megfelelően a vizsgálóbíró áttette az ügy aktáit az ilfovi főügyészhez, hogy ez a végleges vádáláshelyezési iratot megszerkessze. Boila professzor jogi képviselője utján két jogi megfontolásra hivatkozva, ellentmondással jámadta meg a vádiratot. Az egyik az, hogy az ardeali büntetőtörvénykönyv, amelynek illetékessége alá tartozik, nem ismeri a kijáras vétségét — a másik pedig, hogy a vizsgálóbíró a vádirat megszerkesztésében túllépte a parlament által ezzel kapcsolatosan adott utmutatásokat. Az ellentmondás főkötő a bucaresti tábla meliütt működő vádtanács fog ítékezni. Boila professzor vádáláshelyezése politikai és jogászterületben egyaránt hatalmas feltűnést keltett.

**Az olasz csapatok elfoglalták Gorét,
Nyugat-Abesszinia fővárosát**

RÓMA, november 27. Az olasz csapatok tegnap elfoglalták Gorét. Ismeretes, hogy a népus elmenekülése után egy időleges abesszin kormány telepedett le ezen a helyen, Abesszinia nyugati részén.

A kisantant-államok pénzügyi politikájáról tárgyal Prágában a három bankkormányzó

A bankkormányzók megvitatták a három ország közötti fizetési rendszer kérdését is

Prága, november 27. A kisantant nemzeti bankjainak kormányzói pénteken délelőtt megkezdték tanácskozásukat, Englis, a prágai Nemzeti Bank kormányzójának elnökletével. A megbeszélésen a román Nemzeti Bankot Mitica Constantinescu, a jugoszláv Nemzeti Bankot Radoszlavjevic bankkormányzó képviselte. A napirenden a három ország pénzügyi politikájának kérdése szerepelt, különös tekintettel azokra az országokra, ahol a deviza-transzfer szabad, valamint azokra, hol a keres-

kedelem irányítva van. A három kormányzó sorra ismertette a kérdésekben vallott álláspontját. Ezután a bankkormányzók látogatást tettek a városházán, majd pedig a három ország közötti fizetési rendszer kérdéseiről tárgyaltak. Este Englis ebédet adott a szövetséges országok kiküldötteinek tiszteletére. Jelen volt az ebéden Wrofta külügyminiszter, Karfuss pénzügyminiszter és a pénzügyi, gazdasági élet számos vezetője.

Hétfőn terjesztik a király elé az amnesztiára ajánlott névsorát

Minden megyéből 50 primár vesz részt a december elsején Unnepségen

Bucuresti, november 27. A december elsején egyesületi ünnepélyen minden megyéből ötven közés primárja is megjelent. Ezek a küldöttségek résztvesznek a diadaliv felavatási ünnepségen, amikor a csapatok és a hadirokkantak is fel fognak vonulni a diadaliv alatt.

Hétfőn elkészülnek a december elsején kegyelemre és amnesztiára előterjesztett elítéltek névsora és Djuvara igazságügy-miniszter hétfőn be is terjeszti azt a királynak.

Az emlékünnepeleyn résztvevő francia katonai küldöttség tagjai a következők: A küldöttséget Mittelhauser vezérkari tábornok vezeti, tagjai lesznek Vallet és Lenglet alezredek, Lalaquet, Bermond és Wiensbach századosok.

December 2-án a király teát fog adni a december 1-i ünnepségekre Romániába érkező jugoszláv és cseh delegáció tiszteletére.

A kamara külügyi vitája

December 10-én a kamarában összefognak gyűlni az összes ellenzéki pártok vezetői és a román politikai élet markáns egyéniségei. Igen érdekes vita várható ezen a napon. Antonescu külügyminiszter szűk bizottság előtt expozét fog tartani Románia külpolitikai vonaláról. Ennek a kamarai ülésnek a vitája valószínűleg szívélyes lesz az egyes

pártok vezetői között és nélkülözni fogja a megszokott éles támadó hangot, ami a kormányknak az ellenzéki pártvezérekkel legutóbb folytatott megbeszéléseire vezethető vissza.

Antonescu miniszternek Varsóból való hazatérését az összes román politikai körök élénk érdeklődéssel várják.

Testnevelési akadémia létesül

A parlamenti ülészakban be fogják terjeszteni egy nemzeti testnevelő akadémia alapításának tervéről szóló törvényjavaslatot. Az intézmény az összes testnevelői intézeteket magában fogja foglalni.

Készül az új főiskolai törvény

Bucuresti, november 27. A közoktatásügyi minisztériumban a felsőiskolai oktatásról szóló törvény reformtervezetét dolgozzák. A tervezet elsősorban az egyetemi autonómia ellenőrzésének kérdésével foglalkozik, amely a dékanok és rektorok a közoktatásügyi miniszterrel az élen fognak gyakorolni. A tanároknak abban a városban kell lakniuk, ahol katedráik vannak, különben elvesztik állásukat. A törvénytervezet sokkal szigorubb intézkedéseket fog tartalmazni az egyetemi fegyelem biztosítására, mint eddig. A diákegyesületek működését kizárólag hivatalos és akadémikus keretek közé fogják korlátozni.

**SZÉP
MINT EGY
SZINPADI
CSILLAG!**

A Metropolitan Operában New Yorkban, a párisi Operában, vagy a mi fővárosunk Nemzeti Színházában gyakran látunk a páhoiyokban, vagy az első sorokban hölgyeket, akik olyan elragadóak, hogy a nézők sokkal inkább őket figyelik, mint azt, ami a színpadon történik. Minden asszony olyan szépségről álmodik, amelyel össze lehet hasonlítani a színpad csillagaival, de csak keve-

sek vágya teljesedik. De az arcbőr helyes ápolása és a kozmetikai szerek megválasztása a nőket céljuk elérésében hathatósan támogatja. A RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS PUDER a szépségápolás értékes szere, amely az előbbi hölgyek izamaát New Yorkban és Párisban megnyerte, finom összetétele, légyes és elbájoló illata miatt első helyen áll. Használja tehát a Richard Hudnut Three Flowers pudert!

**RICHARD
HUDNUT
+ three flowers + PUDER**

Meghalt Sir Basil Zaharoff

LONDON, november 27. Meghalt ma a világ egyik legrejtélyesebb és legváltozatosabb multu ember: Sir Basil Zaharoff, a görög matrózlegényből lett milliárdos fegyverszállító, aki az utóbbi esztendőben Montecarlóban élt. Az aggyastyán kort megért fegyvergyáros, aki az utolsó évtizedek minden háborujának legnagyobb szállítója volt, öreg korára megvásárolta a montecarlói játékkaszinót. Milliárdokra menő vagyonáról legendák keringenek világszerte és őt tartják a földkerekség leggazdagabb emberének. Halála pénteken délelőtt történt Montecarlóban.

Ujabb trockista összeesküvést lepleztek le Moszkvában?

VARSÓ, nov. 27. Moszkvából érkező hírek szerint éppen most, amikor a szovjet legfelsőbb tanácsát fontos tanácskozásokra hívták össze, ujabb nagy szovjetellenes összeesküvést fedeztek fel, amelynek szálai a Szovjet-Unió legelőkelőbb szellemi testületéhez, a moszkvai Tudományos Akadémiához vezettek el. Kiderült, hogy a Tudományos Akadémia pincéjében titkos nyomda működik, amely Trockij politikájának szellemé-

ben készült iratokat gyártott és hozott forgalomba. A leleplezéssel kapcsolatban letartóztatták Bucharint, az Izvestia című kormánylap főszerkesztőjét, akit azzal gyanúsítanak, hogy titokban ő volt a szerkesztője ezeknek a nyomtatványoknak. Ugyanancs letartóztatták Volkín Ivánt, az Akadémia főtítkárát, valamint három tudóst, az Akadémia tagjait. Valamennyiüket hazaárulással és ellenforradalmi tevékenységgel vádolják.

Az olasz király 1937 májusában adja vissza Budapestén Horthy római látogatását

Véget értek a magyar-olasz tanácskozások. Horthy a Vatikánban

Budapest, november 27. Hivatalosan jelentik, hogy az olasz és magyar államférfiak közötti tanácskozások a legteljesebb egyetértésben véget értek. Jólinformált helyről származó értesülés szerint az olasz király 1937 májusában fogja visszahozni Horthy római látogatását. Mussolini csak akkor megy majd Pestre, ha az olasz király látogatása már lezajlott. Egyidejűleg ugyanezen körök kijelen-

tik, hogy Olaszország nem fog kilépni a Népszövetségből azért, ha a legközelebbi ülésen részt fognak venni a valenciai köztársaság kormány képviselői is.

Vatikánváros, november 27. Horthy kormányzó feleségével ma megjelent a Vatikánban, ahol Nardome abbé és magas pápai méltóságok fogadták. A pápa tudvalevőleg beteg.

SPORT

Fontos változások várhatók a román sportélet legfőbb vezetésében

BUCURESTI, november 27. (Az Uj Kelet tud.) A román sportéletet, mint ismeretes, eddig különböző magasabb fórumok irányították. Utóbb külön törvény az OETR-t (Oficiul de Educatia a Tinereului Roman) hívta életre, amely igyekezett Románia sportéletének gyepöljét teljesen kezébe venni, minthogy erre a törvény felhatalmazást is adott.

Az utóbbi időkben azonban bizonyos jelek arra mutatnak, hogy a román testnevelés intézetében fontos változások lesznek. Mindenekelőtt is az ONEF (Oficiul National de Educatie Fizică) intézményét megszüntetik és helyébe testnevelési akadémiát hívnak életre. Az erre vonatkozó törvénytervezet már el is készült és azt közlelebbről nyilvánosságra hozzák, másrészt pedig illetékes helyen életbe lépése érdekében megteszik az intézkedést.

A törvénnyel kapcsolatban terjedt el sportkörökben a hír, hogy a legfőbb román sportfórum vezetésében a közeljövőben radikális változások lesznek.

Ujabb akció a bécsi sportegyesületek megmentésére

Bécs, november 27. A meccsbevételek Bécsben folyton csökkennek s a labdarugó egyesületek nagy része bajba jutott. A szövetség az egyesületek segítségére sietett. Meisl Hugó hónapok óta reformokon törte a fejét s most, szerdán este a labdarugó szövetségben ismertette azokat a javaslatokat, amelyeket az elnökség már el is fogadott. Ezek értelmében: öttágu bizottságot állítanak fel s ez a bizottság ellenőrizi az egyesületek valamennyi bevételét, kiadását s megszabja azt, hogy a bevételekből mennyit és milyen célra szabad kiadni. 20 százalékkal mérséklék a játékosfizetéseket.

Később, ha anyagi téren megfelelő változás áll be, akkor visszaállítják majd a mai fizetéseket.

Kimondták, hogy 1937 január 1-től 1938 március 31-ig a játékosok nem cserélhetnek egyesületet. Egyetemesre az öttágu bizottság csak egészen kivételes esetben adhat engedélyt.

Kimondták, hogy 18 hónapig osztrák játékos nem szerződhet külföldre! Karácsonykor Bécsben és vidéken propaganda-mérkőzéseket rendez az osztrák futballszövetség s ezekkel a mérkőzésekkel elkezd a „nézőutánpótlás” megszervezését.

Ismét kilrják az amatőr Európa Kupát? Prágából jelentik: A legutóbbi prágai Európa Kupa konferencián szó volt arról, hogy ismét írják ki az amatőrök Európa Kupáját. A kiküldöttek hazaérve megkezdték a tapogatózást ezirányban. Az a hír, hogy az érdekelt országok felelős futballvezérei szinte egyöntetűen nagy örömmel fogadják a terveket. Könnyen lehetséges, hogy már tavasszal meg is kezdődnek a küzdelmek.

Utolsó angol meccsét is elvesztette a zág-rábi Gradjanski. Az angolai turán levő zág-rábi Gradjanski szerdán délután Londonban játszotta utolsó mérkőzését. Ezt a meccsét is elvesztette. A West Ham United győzte le 1:0 (1:0) arányban. A mérkőzés gyér érdeklődést váltott ki. Altalában a zág-rábiak turája anyagilag is gyengén sikerült. A sportbeli eredmény: Négy vereség, egy döntetlen, gólarány: 11:19.

A Consiliul Federal, a legfőbb román labdarugó fórum december 13-án Bucurestiben tartja legközelebbi ülését. Az ülés napirendjén fontos kérdések szerepelnek.

Franciaország ellen is játszik a magyar válogatott? Budapestről jelentik: A magyar válogatott három mérkőzésből álló turája egygel bővült. A londoni és dublini mérkőzés után a magyar válogatott december 9-én Rotterdamban játszik a holland válogatott ellen. Ujabb szó van arról, hogy december 13-án Párizsban Franciaországgal is mérkőzzék a magyar csapat. Utóbbi mérkőzés ügyében ma döntenek véglegesen.

Román futbalcsapatok a külföldön. A román futbalcsapatok közül a CAO-Crisana egyenesen kívül külföldi turára megy a bucaresti CFR is, amely Szíriában, Palesztinában, Ciprus szigetén és Törökországban játszik több mérkőzést. Visszafelé a CFR való-

St. Zweig: Maria Antoinette
két kötet. Prop. kiadás. 570 lap, füzve 99 lej
LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

színűleg Görögországban is szerepelni fog. A Ripensia csapata már vasárnap megkezdte jugoszláviai mérkőzéseinek sorozatát. A Ripensia Jugoszláviában hat mérkőzést játszik. Román ökölvívógyőzelem Párizsban. Párizsból jelentik: Toma Aurel román ökölvívó hatalmas fölényrel pontozással győzött Ba-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Fanny Juter nagyszerű fellépése az Ujságíróklubban

A cluji Ujságíróklubban csütörtökön este egy Ardealban eddig ismeretlen jiddis énekesnő mutatkozott be: Fanny Juter, akinek a nevét még sokszor fogjuk hallani. Kivételesen szép hanganyag felett rendelkezik, éneke — ami ritkaság a jiddis művészet kezdetlegesége mellett — kultivált és olyan bensőséges, hogy egyik-másik dalával áhítatos élményt keltett.

Jiddis műdalokat és népdalokat énekelt. Morris Rosenfeldnek „Die Qualen vom Jam” Tenger szenvedése című versének Salom Brin által átírt változatát énekelte először. A szövegben a kihangsúlyozott és jelentősebb részek héber nyelvűek. A legszerencsésebb ösztötel. Erződök belőle a mult félsége és a népi közvetlenség. De mindenek fölött a zsidó sors megrázó drámaisága, amit Fanny Juter nagyon hatásos átérzéssel adott elő. Romsinsky „Kaddis” című kompozíciója a vigasztalan, fojtott zsidó gyászot vetítette igaz művészettel. Egy másik Romsinsky kompozíció — Börsit — biblikus egyszerűségével hatott.

A második részben Egel „Wolgalled” c. balladáját énekelte a művésznő, majd Laskovsky „Sabbat Freudn” című dalát, amely varázslatos hűséggel érzékelteti a konzervatív zsidó szombatját. Nyugalom, tiszta vidámság, szent öröm sugárzik a dalból. „Der Rebbe soll

taille francia ökölvívó ellen. Ugyanezen verseny keretében Moldovan román versenyző, miután hat menetben fölényben volt ellenfelével szemben, a további küzdelemtől vissza kellett lépjen, mert egy ütés következtében jobbszemhéja felszakadt.

Csehszlovákia jégökölvívogatottja Bucurestiben. Csehszlovákia jégököli válogatottja november 30-án és december 1-én Bucurestiben szerepel. Első nap a román válogatott, másodnap valószínűleg Bucuresti válogatottja lesz az ellenfele.

Lemondott a Crisana elnöke. Oradeáról jelentik: Bancila dr. prefektus, a Crisana elnöke beadta lemondását. Bancila dr., aki rövid működése alatt igen sokat tett az oradeai sportegyesületért — betegsége való hivatkozással vált meg a Crisana vezetésétől.

gesund sein” csupa báj és fordulatot kedves. Ezzel fejezte be a felejthetetlen estét Fanny Juter, akit meleg szeretettel ünnepelt a közönség.

Néhány adat a fiatal művésznő karrierjéről:

1928-ban Salom Brin, a vilnaiai jeles művésze Lembergben járt, ahoza két jiddis szindarab megrendezésére hívták meg. Innen Grodnóba ment hasonló megbízatással. Egy este a színházban felkereste egy fiatal leány, aki előadta, hogy színésznő szeretne lenni. Brin lebeszélte, de a leány nem tágitott. „Tessék előbb meghallgatni” — kérte. Amikor ez megtörtént, a rendezőnek is megváltozott a véleménye. Beajánlotta a fiatal Fanny Jutert a grodnói templom híres komponista karnagyához, Schneurhoz, aki a zsidó népzene kultiválására iskolát tartott fenn. Egy ideig itt tanult, majd Bucurestibe jött a konzervatóriumba, ahol Enrico Pergola kitűnő tanítványa lett. Első fellépését a bucaresti zsidó kulturklubban óriási siker kísérte. 1932-ben romániai turnéján a regáti zsidóság megismerte Fanny Juter kiváló képességeit drámai téren is. Az énekesnő ugyanis rang- és vérbeli drámai színésznő is. Nagy sikereit főleg a „Rosinkes mit Mandeln” c. revü főszerepében érte el.

A ROMAN OPERA MŰSORA

Szombat, november 28: Rigoletto. (Iskolai matiné.)
Vasárnap, november 29 (este): Traviata. (Pia Igy szopránnal.)
Hétfő, november 30: Szimfónikus hangverseny. Santaliquido zongoraművésszel.)
Szerda, december 2: M. Butterfly. (Pia Igy szopránnal.)

Dr. Paul Barátov jiddis szintársulata

ardeali turnéjának cluji programja:

November 30-án, hétfőn este 9 órakor a Davila Színházban

Strindberg: Der Vater

Kedd d. u. 5 órakor:
Eikele Másik

Kedd este 9 órakor:
Hinkemann

Szerda este:
Ez Hádász

Csütörtök d. u. 5 órakor:
Sömá Jiszruél

Csütörtök este:
Jom Hád'n

Szombat este a társulat Oradea-n a Heyman Színházban játszik.

A husztagu társulat tagjai között szerepelnek: Ettet asszony, Benjámín Szadigurszki, Sarah Kann'er, Heller kisasszony, Hermann Scherzer, Schuster Salomon, Asch, Hack'er, Berkovitz és a legjobb jiddis színészek.

Pazar diszletek! Eredeti zene! A társulat tagjai között a legkitűnőbb jiddis színészek szerepelnek. Az előadásokra jegyeket elővételben a Davila Színház pénztára árusít.
Az előadások rendes színházi helyárak mellett folynak.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Halálbrigád. Drámái erejű, csodálatosan művészi film az idegenlégő életéről. Rohamtempó, lenyűgöző látványok, izgalmasakban bővelkedő mese. A főszerepekben négy sztár: Ronald Colman, Claudette Colbert, Victor McLaglen, Rosalind Russell és 10.000 szereplő. Németül beszéző világ-siker. Rendezte: Frank Lloyd. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Műsor előtt a legfrissebb Fox világáthradó.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csodaműsor román és magyar feliratokkal: I. Ali Baba és a 40 rabló. 1001 éjszaka meséje. Fritz Kortner, Anna May Wong II. Anniról az egész világ beszél. Blüthgen dráma. Edmund Robinson. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órakor dupla műsor: I. Királykeringő. Filmoperett, az idei évad szenzációja. Fősz.: Willy Forst, Paul Hörbiger és Helli Finkenzeller. II. Pompei végnappjai. Monumentális filmdráma. Fősz.: Dorothy Wilson, Preston Forster és Basil Rathbone. Román és magyar feliratok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kiadó ujonnan renovált 2 szoba, előszoba, kiskonyha egyszerű lakás 1800 lejért. Str. Elisabeta 18.

Munkaszerető zsidó nő, jól főz, állást keres mint háztartásnő vagy szakácsnő vidékre is. Schwartz Malvin, Str. Dragalina 1. Tg-Mures.

Paplan, matrác, párna saját készítménynek legolcsóbban, nagy választékban „Trousseau” kaphatók Cal. Marechal Foch 10. Toll tisztítás, paplan, matrác átalakítását olcsón vállalom.

Házvezetőnői állást keres jólfőző zsidó nő rituális háztartásban. Cim: Guttman, Str. Bariju 12. Hátul az emeleten.

Elsőrangban képzett kozmetikusnő ajánlatát kérem „Orvos” jelégére.

Fuvóhangszert tanulni óhajtó fiatalemberek jelentkezzenek a Goldmark Filharmoniai Társaságnál.

Pénztárkezeléshez ügyes leány felvétetik. Üzlet szombaton zárva. Cim a kiadóban.

Kiadó azonnalra portálos üzlethelyiség (Jelenleg Chic cég), esetleg berendezéssel együtt Mihai Viteazul 39. Házulajdonosnál.

Prosperáló iparvállalat kiterjeszkedés céljából egymillión feletti tőkével társat keres. Bővebbet Fuchs Satumare, N. Filipescu 21.

22 éves, modern, ortodox, csinos külsejű urleány 100.000 lej hozománnyal férjhez menne egy műveltebb és jólkereső műiparoshoz. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Maschinenmeister für Dampf, Explosionsmaschinen, Kessel, Dieselmotore, Arbeitsmaschinen aller Art zu Dauerstellung sofort gesucht. Angebote mit Lichtbild und Referenzen unter „Maschinenmeister” a. d. Adm.

Lakótársnőt keres szépen butorozott szobába uriaszony. Str. Saguna 2, jobbra, 1. ajtó.

Felsőképzelmű végzettséggel, két és fél éves irodai praxissal, perfekt német-román-magyar nyelvtudással bármilyen irodai munkát vállalok. Cim: Victor Wohlak Cluj, Radulescu 20.

Ertesítés. כשר ארטי. Friss libazsirt, hájat, bört és a legprimább füstöltüst még a régi árban szállítok december 15-ig. Friedmann Samu Oradea, G. Mosoiu 3.

Házvezetőnő, intelligens, perfekt, izr. hozsuzu, kitűnő bizonyítványokkal, diétás rituális főzést is értő, állást keres. Cim: „Házvezetőnő” jelégére Oradea, Str. Regele Carol 25. ajtó 4.

Korszak és társ

ABSZURDU átméltatam sz...
lenséget jelent...
alatt általában...
vagy elkepezte...
tetben annak...
tiag megvaos...
Ez a renfoza...
előitéleten ara...
mut felrogozas...
eseményei is...
rólag a képtel...
megvaosunato...
logica szabaly...
szabalytalansag...
Régi, elfog...
tasagot olyan...
tartották, mely...
mint a népek...
Ezzel a marad...
törteneimi es...
butasag ugy a...
és osztályok...
kelléke, sőt sz...
Azok a pert...
az emberiség...
podását az ok...
tól és az elm...
ameiyet mind...
látásnak nevez...
abszurdumok...
logika által ab...
gokat, mint az...
lebb állókat is...
Miatán min...
együgyűség je...
toitsagot olya...
mely éppen log...
foi meg minde...
A logika e...
de nem lenet...
értelem erejé...
mokat szabaly...
indulatok vad...
szabalyozni. M...
józan észrel m...
indulatok, an...
hogy a világ...
népek sorsát...
emberek több...
lyén leginkább...
ságából való r...
latos képesség...
tökéletesebb m...
AFRIKA. H...
Földközi-tenge...
és az Atlanti...
lakói tulajom...
rikát fekete...
vezi, ami az...
telemben, mer...
teljesebben leg...
A „Mein h...
lentőségű hun...
szerint Afrika...
teremtések s...
óket a zsidók...
nem az utóbb...
nak.
Alacsonyren...
kritériuma h...
hogy minde...
megelőző hely...
mesterek csiz...
mukra s eme...
hogy a magaa...
kívül rajtuk...
ségüket.
Igy tehát e...
niök azzal, h...
belgák, holla...
lettük a fene...
csak a tulvil...
számukra, h...
geket is, am...
sághoz vezet...
halandó szám...
Ebben a te...
legodaadobb...
fehér fajták...
adással bizto...
bűnei ellen...
ják őket a n...
től és attól...
güket term...
Ezzel szer...
dent megtesz...
bűnös, ma n...
emberevés he...
alantas tápl...
nyekre tanít...
fegyverek kez...
löletnek ama...
ez emberitá...
sabb értelm...
Miért is al...
kor az eliedd...

EGY MŰSORA:

erejű, csodálatosan mű-
enlőgió életéről. Rohanó
látványok, izgalmas
A főszerepekben négy
ian, Claudette Colbert,
Rosalind Russell és
Németül beszélő világ-
Frank Lloyd. Előadások
or. Műsor előtt a leg-
chiradó.

EGY MŰSORA:

magyar feliratokkal:
40 rabló. 1001 éjszaka
ner, Anna May Wong.
ész világ beszél. Bün-
nd Robinson. III. Hír-
0 és 15 lej. Kezdet:

EGY MŰSORA:

vasárnap 3, 6 és 9 óra.
I. Királykerengő. Film-
vad szenzációja. Fősz:
ul Hörbiger és Helli
Pompei végnapjai. Mo-
ama. Fősz.: Dorothy
Forster és Basil Roth-
agyar feliratok.

**PRO-
TESEK**

szó 2 lej, vastagab-
bb apróhirdetés 20 lej.
százalék kedvezmény.
lőre fizetendő. Jelgés-
bitunk, ha portobélyeg
sive van.

vált 2 szoba, előszoba.
lakás 1800 lejért. Str.

no, jól főz, állást keres-
szakácsnő vidékre is.
Dragalina 1. Tg-Mures.

ma saját kézművességnek
állításában „Trousseau”
pai Foch 10. Toll tisztá-
átalakítását olcsón vál-

keres jólfőző zsidó nő
Cim: Guttman, Str.
emeleten.

kozmetikusnő ajánla-
lágára.

minni óhajto fiatalembe-
Goldmark Filharmonia

gyes leány felvétetik.
a Cim a kiadóban.

rtálos fizethetőség (je-
eg berendezésel együtt
ztulajdonossal.

at kiterjeszkedés cél-
tökével társat keres.
nare, N. Filipescu 21.

rtodox, csinos külsejű
hozományal férjhez
és jólkereső műiparos-
rea” házasságközvetítő

ele Ferdinand 116.

ír Dampf, Explosions-
Dieselmotore, Arbeits-
zu Dauerstellung sofort
zu Lichtbild und Referen-
meister“ a. d. Adm.

szépen butorozott szo-
Saguna 2, jobbra, 1.

égzettséggel, két és fél-
ál, perfekt német-román-
bármilyen irodai mun-
ctor Wohalik Cluj, Ra-

friss libazsirt, hájat,
fűstőlthust még a régi
ember 15-ig. Friedmann
psou 3.

gens, perfekt, izr. hosz-
ányokkal, diétás rituális
eres. Cim: „Házvezető”
Str. Regele Carol 25.

**Korszerű politikai
és társadalmi lexikon**

*** ABSZURDUM.** A köznapi használatba is
áment latin szó, mely lehetetlenséget, képte-
lenséget jelent. Keptelesség és lehetetlenség
amit általában olyan dolgokat, fogalmakat,
vagy elkezdéseket értünk, melyek ellen-
telesen annak a jozan észnek, vagy gyakorla-
tának megvalósíthatatlanok.

Ez a terfogás azonban nyilván ártalmas
előítéletet aapul, vagy legalább is idejét
mult terfogások ered, mert — mint napjaink
eseményei is mutatják és igazolják — kizá-
rólág a képtelesség és lehetetlenség az, mely
megvalósítható és kizárólag a jozan ész, a
logika szabályai azok, melyek kivételek a
szabálytalanság ártalmossága alól.

Régi, elfogult korszakokban például a bu-
taságot olyan szellemi megnyilatkozásoknak
tartották, mely alkalmatlan úgy az egyének,
mint a népek boldogulásának előmozdítására.
Ezzel a maradi terfogással szemben napjaink
történelmi eseményei azt igazolják, hogy a
butaság úgy az egyének, mint egyes népek
és osztályok boldogságának elengedhetetlen
kelléke, sőt szállasszója.

Azok a perfid vnaobologitók tehát, akik
az emberiség haladását és jólétének gyara-
podását az okosságától, a jozan ész befolyása-
tól és az elmenek ama kilengésétől várják,
ameiket mind közönségesen értelemnek, be-
látásnak nevezzük: sokkal inkább jártak az
abszurdumok világában, mint azok, akik a
logika által abszurdumoknak nyilvánított dol-
gotokat, mint az emberi természetnek legköze-
lebb állókat ismerik el.

Miután minden valkit kétségkívül a szent
együgyűség jelenlétét étezei fel: a korlá-
toitagságot olyan hatalomnak keil elismernünk,
mely éppen logikai képtelessége erejével csu-
ról meg minden észszerűséget.

A logika erejével fel lenet mérni a világot,
de nem lenet kormányozni vele. Az ész és
értelem erejével lenet guákat emelni, folya-
mokat szabályozni, de nem lenet az emberi
indulatok vadságát és „értelmetlenségét”
szabályozni. Minél képtelenebbek, vagyis a
jozan észsel minél ellentétebbek ezek az
indulatok, annál több esélyük van arra,
hogy a világot, az életet, az embereket és a
népek sorsát uralják, vagyis megadják az
emberek többségének azt, amit szívük mé-
lyén leginkább óhajtanak: a gondolkodás rab-
ságából való menekülést és azt, hogy csoda-
latos képességeiket a képtelességek minél
tökéletesebb megvalósítására összpontosítsák.

AFRIKA. Hatalmas kontinens, melyet a
Földközi-tenger, a Vörös-tenger, az Indiai-
és az Atlanti-óceán határolnak. Tekintettel
lakói túlnyomó számának fekete színére, Af-
rikát fekete kontinensnek is szokták ne-
vezni, ami azonban nem értendő európai ér-
telemben, mert a népek fekete színre a leg-
teljesebben legális, mondhatjuk: égi eredetű.
A „Mein Kampf” című világhíradalmi je-
lentőségű humoreszk gyűjtemény állítása
szerint Afrika őslakói igen alacsonyrendű
teremtések s ha színük nem mentesítendű
őket a zsidókkal való összetévesztéstől, csak-
nem az utóbbiak alacsony nivóján állana-
nak.

Alacsonyrendűségük első és legjelentősebb
kritériuma közé tartozik az a körülmény,
hogy mindezüideig nem lézadtak fel ama
megalázó helyzet ellen, amit a porosz ör-
mesterek csizmájának nélkülözése jelent szá-
mukra s emellett nélkülözniök kell azt is,
hogy a magasrendű német árják a zsidókon
kivül rajtuk is kipróbálhassák magasrendű-
ségüket.

Igy tehát a négeknek, meg kell eléged-
niök azzal, hogy csupán angolok, franciák,
belgák, hollandok, portugálok gyakorolják fe-
lettük a felsőbbrendűség uralmát, ami nem-
csak a tulvilági üdvözülés lehetőségét jelenti
számukra, hanem mindama földi lehetősé-
geket is, amelyek nélkül a mennyi boldog-
sághoz vezető út, nem nyílnak meg földi
halandó számára.

Ebben a tekintetben az afrikai négek a
legodaadóbb gondoskodás tárgyai a hódító
fehér fajták részéről, amelyek atyai oda-
adással biztosítják számukra a fehér faj
bűnei ellen való védelmet, vagyis megvő-
ják őket a naplopástól, az ernyesztő bőség-
től és attól, hogy természetes kegytelensé-
güket természetellenes túlzással gyakorolják.

Ezzel szemben az afrikai hódítók min-
denit megtesznek annak érdekében, hogy a
bűnös, ma már teljesen kivészőfélben lévő
emberevés helyett a műértő gyilkosságának
alantas táplálkozású célok híjján lévő ér-
nyeire tanítsák meg a négeket, vagyis gép-
fegyverek kezelésére, ágyuk elsütésére s a gyű-
löletnek ama magasrendű szenvedélyére, mely
az emberirtásban a történelem legmagaszo-
sabb értelmét fedezi fel.

Miért is aligha van messze az az idő, ami-
kor az eledlig történelem nélküli és éppen

ezért boldog négek a primitív és felelőtlen
boldogság korszakából rövidesen fenséges és
felelős történelmi korszakukba lépnek át,
amelynek szellemét remélhetőleg ama mes-
tereiken fogják először kipróbálni, akik e
történelmi szellemet megismertették velük.

Hogy az afrikai négek az európai civil-
záció és történelmi szellem kápráztató hatá-
sát immár komolyan érzik, annak az is bi-
zonysága különben, hogy már szerelmi
komplexszumokkal is rendelkezek. Mióta

ugyanis az európai szellem angyali szemér-
messége számukra is kötelezővé tette, hogy
elplezzék meztelenségüket, Afrika forró
földjén is kivirágzott a szerelem fája, — ami
azt jelenti, hogy egészséges és természetes
ösztöneiket immár szintén a képmutatás és
hazugság költészetével bástyázzák körül.

Ami szintén csak azt bizonyítja, hogy Af-
rika négei rövidesen elég boldogtalanok
lesznek ahhoz, hogy történelmet csináljanak.
Salamon László.

AKI JÁRT A TULVILÁGON

Írta: SALOM ASCH

Sok évvel ezelőtt a következő eset történt
barátunkkal:

Egyszer meglehetősen súlyos betegségben
feküdt — hogy mi baja volt, nem igen emlé-
keznek rá az emberek, mindenesetre már
olyan rosszul volt, hogy azt hitték — isten
örizz — a végét járja. Elhivatták tehát
Slojmét, a „leemelőt”, a temetkezési egylet
tagját, akinek az volt a doga, hogy az el-
hunytakat leemelje a halottas ágyról és a
zsidók rituális előírásai szerint a padlóra te-
gye őket. Mivel Slojme látta, hogy az em-
berrel baj van, gyertyákat gyújtott és el-
kezdte az ilyen alkalmakhoz illő imá-
kat mormolni. A beteg felesége fájdal-
mában fejfel a falnak rohant, a gyermekek
olyan siránkozásba és jajveszékésbe kezd-
tek, hogy a fénváros összeszladt az abla-
kok előtt és az ucca feketélt az embe-
rektől. Amint Slojme az ágytól mindent el-
mormolt, amit ilyen esetben szokásos, lud-
tollat tartott barátunk orra alá — de sem
ez, sem az ember nem mozdult többé. Erre
Slojme lefogta a szemét, kendőt borított rá
és úgy látszott, hogy mindennek vége. De

amint Slojme és egy másik zsidó kiemelték
barátunkat az ágyból és a vékony szalmaré-
tegre tették, amelyet régi szokás szerint a
padlóra szórak, — a halott hatalmasat
tüszentett. Elképzelhetik, mi következett
erre: Riadtan szaladt ki az egész társaság
a szobából, maga Slojme, aki minden halot-
tat „leemelt” és így több dolga volt halot-
takkal, mint élőkkel, valóságosan elrohant.
Ilyesmi még soha nem történt meg vele!

Amint ismét a szobába merészkedtek, a ba-
rátunk a szalmán ült, amelyet számára
szórak szét, behunyorított pislogó szemiel-
vel a gyertyákba, amelyek fejénél égtek és
színtelen hangon szólt:

— Szure, adj nekem egy kicsi zabkását!
Amint később felgyógyult és megúta,
mi történt vele, észébe jutott, hogy ő csak-
ugyan már a tulvilágon volt; ott egy an-
gyal lépett hozzá és megkérdezte: — hogy
hivnak téged, ember? Ezzel megfogta ka-
bátja szélénél és rákiáltott: „Gyere velem!”
Erre közbelépett egy másik angyal, aki ott
állott, jóságos arca volt és fehér szárnyakat
viselt, amiből Baruch-Mojse (igy hívták a
barátunkat) arra következtetett, hogy nem
lehet más, mint a jóságos Gábiel angyal.

Gábiel angyal azonban rákiáltott: „Meg-
állj, csak szép lassan! Előbb meg kell álla-
pitanunk, hová tartozik ez az ember! Min-
denekelett itékezni kell fölőte, ez pedig
a világ urára tartozik! Kis távolságra tőle,
félég egy felhőbe burkolva, fehér halottas ru-
hákból és imaköpenyegben emberek állottak,
és helyeslőleg bólintottak a jóságos Gáb-
riel angyal szavaira.

— Ezek bizonyára az én elődeim voltak
— tette hozzá Baruch Mojse magyarázólag.
Az ósök emlébe jöttek. S ha nem csalódom,
láttam közöttük boldogult apámat, nagy-
apámmal, Reb Chuneval együtt, akit az
egész világon szent férfúként ismertek. Bol-
dogult apám, ugy hiszem, üdvözlésre nyúj-
totta felém kezét. Pontosan mindenesetre
nem igen emlékszem már, mert éppen ebben
a pillanatban valaki megfricskázott és így
kiáltott: „Baruch Mojse, rád itt még nincs
szükség!” És én felnyitottam szememet.

Ezt beszéte el az ember és mintegy ön-
magának szólva hozzátette:
— Egy szóval én tulajdonképpen már jár-
tam a tulvilágon.

És mindenkit egyészen kivételes tisztet
fogott el Baruch Mojseval szemben, amelybe
egy kis félelem is vegyült: egy ember, aki
már járt a tulvilágon! Kitértek előle, ahol
csak lehetett. Ha valaki szembejött, átment
az ucca másik oldalára. Ha pedig lehetet-
len volt előle kitérni, úgy siettek jöreggel
kivánni neki, nehogy megharagtsák. Az üd-
vözlést mindig barátságos mosoly kísérte és
ha respektusból, vagy félelemből odáig ju-
tott a dolog, néhány szót is váltottak Ba-
ruch Mojseval, hogy azután oly gyorsan,
amint csak lehetett, elbucsuzzanak tőle...

Amint Baruch Mojse észrevette, hogy ki-
térnek előle és félnek tőle, öntudata meg-
duzzadt és igen jelentős személynek tűnt
fel önmaga előtt. Valahányszor csak meg-
bántva, vagy háttérbe szorítva érezte magát

— ha szombaton a tóraolvasás nem azon sza-
kaszához hívták fel, amelyre igényt vélt
tartani, ha a fürdőben nem jutott hely neki,
vagy a vásáron egy zsák gabonáért, vagy
egy véka krumpliért valaki többet ígért a
parasztnak, mint ő, — barátunk szorosabbra
füzte nadrágszíját és így kiáltott:
— Velem nem lehet tréfálni! Én olyan em-
ber vagyok, aki már járt a tulvilágon!

Ez a szó: „tulvilág”, félelemmel és ijed-
séggel töltötte el a körülállókat és mindenki
sietett őt biztosítani gyorsan helyresimitott
arcfintorral, amely bocsánatot kérően ha-
tott:
— De hát eszembe sem jutott, tényleg szó-
sem lehet az ilyesmiről... — és gyorsan fél-
reállt Baruch Mojse útjából.

Idővel Baruch Mojse oly jól kiismerte már
magát a tulvilágon, mintha ott egészen ottho-
nos lett volna. A dolog ott kezdődött, hogy
senkinek sem kívánta ezt. Ha arról hallott,
hogy valaki halála folytan átköltözött a
tulvilágra, fagyoson szóltott:
— Nem olyan nagy dolog, a tulvilágon én
is voltam már!

Utána pedig megvetően biggyesztette le aj-
kát és leereszkedő kézmozdulatot tett, amely
azt látszott kifejezni, hogy ez egész tulvilág
arra sem érdemes, hogy egy szót is veszte-
gessenek rá és ő, Baruch Mojse, tisztára
csodálkozhat azon, hogy egy ilyen kicsiségből
olyan nagy dolgot csinálnak.

Es minthogy a tulvilág olyan ország volt,
amelyben Baruch Mojse alaposan kiismerte
magát, nyári esteken a fürdő előtti padon,
télien pedig a templomban a kályha mellett,
leírásokat adott a tulvilágról. Többé-kevésbé
ismrt ott minden uccát és minden lakost, a
bírósg angyalának, Gábiel angyalának —
egyszóval mindenkinél jobarátja volt. Az
ilyen elbeszélésekhez rendszerint jelentést
csatolt személyes élményeiről is, hogy mi-
lyen energikusan lépett ő fel odafent és hogy
intézte őt ott az embereket.

— En nem félek tőlük. Bárhová is megy
az ember, a fontos az, hogy helyén legyen a
szája. Csak éppen ahhoz kell érteni, hogy a
kellő időben a megfelelő szót megtalálja. —
Ez a legfontosabb.

Baruch Mojse a kis szűkírmájú kalapot
tarkójára tolt, megsimogatta szakállát,
amelyre a vásárcsák egész pora lerakódni lát-
látszott és a feszültebb figyelő hallgatók előtt
szabadjárta eresztette fantáziáját:
— Egész pontosan emlékszem — Slojme ép-
pen felemlt az ágyból, már a földön fe-
küdtem s arra vártam, hogy jöjjön, aminek
jönni kell. Erre megjelenik a fiu — ti tud-
játok, hogy kire gondolok — és elkezd az
ő szokások: „hogy hívnaajával.” Nem vála-
szoltam neki elég gyorsan, erre megragadt
galléromnál fogva és rákiáltott: „Gyere
velem!” Azt hiszitek, hogy én megijedtem
tőle? Alomban sem jutott eszembe ilyesmi!
Idehallgass! — mondtam neki. Te persze a
„bírósg” angyala vagy és a te dolgod az,
hogy mindenkitől, aki átjön a határon, el-
kerjéd az utlevélt — ez a szokás, ha az
ember más országba utazik, értem ezt én
nagyon is jól — mondom, — nem kell ne-
kem a dolgokat hosszabban-széltebén elmagya-
rázni. De ahhoz, hogy engem magaddal ci-
pelj, semmiféle jogod nincs. Mi nem vagyunk
itt a rendőrök és csendőrök átkozott vilá-
gában, amelyből jövök! Ott mirnix-dírnix fel-
cipelnek a község házára és betuszkolnak egy
lyukba. Itt azonban az igazság világában —
mondom — itt nem megy úgy huj-pfuj! Itt
rend, igazságosság és jogbiztonság uralodik,
igy áll ez az irásban! Engem — mondom —
nem fogsz te megijeszteni. Én is ismerem az
előírásokat! Es ha eszedbe jutna hogy ve-
lem olyasmit csinálj, amit nem szabad, ugy
azonnal panasza járulok Isten trónusa elé.
Rögvest megteszem a feljelentést! Mert én
nem egy akármilyen jöttment vagyok, én
Ábrahám ősapánk leszármazottja vagyok,
engem annak rendje és módja szerint kö-
rülmetáltak és a Sínáj hegyén Mózes engem
is úgy tanított a Törvényre. Nekem elég pro-
tekióm van — mondom. Ha te velem szem-
ben hivatalosan el akarsz járni, úgy min-
denek előtt is igazold magad!

Igy beszéltem vele. S miért ne? Talán fél-
nem kellett volna tőle? Vajha süttött tyukot

Ne elégedjék meg a máig használt illat-
szergyári készítményekkel
Vegyen egyszer a:

Les Créations „N. H. B.” márkájú
PUDER, KÖLHIVIZ, ARC-,
SZAJFESTÉK és PARFÖMBÖL

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz leppe-
ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tuda-
mányos kísérletezései az illatszergyártás mű-
vészetének terén tették tökéletessé a

készítményeke...
Kérje teljes bizalommal a legjobb drogeriák-
ban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.
En-gros beszerzési forrás: N. H. Battaglier, Bucuresti,
Str. Scari 7.

életemben nem ettem, asszonyokkal nem tán-
coltam. Ha az ember tudja, hogy kóser, ak-
kor egészen másképpen tud fellépni! S
ahogy én így beszélek, összegyűlnek az
őseim; imaköpenyükbe burkolva, barátság-
osan integetnek fölém: helyes, jól van, Baruch
Mojse, csak add meg neki a magáét!

Es tényleg borzasztóan megijedt tőlem a
bírósg angyala, egyszerre szeled lett és így
szólt:

— Hát cipellek én téged, Baruch Mojse?
En egyáltalán nem cipellek téged! En csak
éppen kérlek, hogy gyere a Bíróshoz, tár-
gyalásra, Isten trónusa elé.

— A bíróshoz — mondom — nem félek,
mert tudom, hogy kóser vagyok. Jó — mon-
dom — manjünk! En merek az édes jó Isten-
nel is pörölni, én nem félek! Odalent nem
igen volt szűnültig méz az életem, nehezen
és keservesen kellett kinlódnom, nyáron
izzó forróságban, télen fagyban és hidegben
és az örökös krumplicsal sem igen tudtam
jólakni. Gyermekeimet annak rendje és
módja szerint chederbe küldtem. Majd me-
mutatom a világot urának — mondom, — hogy
nézsem ki a vállaím, amelyeken a nehéz
zsákokat cipeltem a falvakon át. Majd me-
mutatom neki, az édes jó Istennek — mon-
dom, — hogy a csendőrök bönára verték a
csipőmet, mikor rájöttek arra, hogy licenc
nélkül háztaltam. A végén még itt is meg-
fognak venni! Eppen elég verést kaptam
odalent. Igen, én meg fogom mondani az
édes jó Istennek — mondom. Azt hiszed ta-
lan, hogy féltém? Ugyan miért? Magammal
hoztam az imazsáskómat is, az imádságok-
kal és szoltárokkal, itt van a hónom alatt!

Azt hiszed, hogy nem ijedtek meg végül
tőlem? Mint az egész társaság odafent res-
pektálni kezdett. Mire a végére értem, halotti
csend lett. Igen, csak éppen helyén kell
hogy legyen a nyelve az embernek. Min-
denütt ki kell nyitni a száját, még a tulvilá-
gon is!

Az én nyílt beszédem után hozzám lépett a
jóságos Gábiel angyal, megfricskázott és
így szólt hozzám, miközben barátságosan mo-
solygott... Igen, igen, barátságosan mosoly-
gott. „Baruch Mojse — mondta, — haza me-
hetsz feleségedhez és gyermekeidhez, visz-
szatérhetsz a földre, nekünk nem kellesz
még itt.

Ahogy ezt hallom, levezem a kalapomat,
meghajlok, udvariasan megköszönöm — az
ember végül is tudja, hogy mi illik — és to-
vább állott...

Amikor Baruch Mojse sok évvel később
csakugyan meghalt, három nap és három
éjjel fektét a halottas ágyon. Senkisé nem
megérteni, mert ki tudja, hátha Baruch
Mojse ismét tiltakozott a tulvilágon, a bíró-
ság előtt és mint „alkalmatlan” visszaki-
dtek. Mert jó szája, az van neki!

— Székely Béla: Az antiszemitizmus és
története 380 lap, Tabor-kiadás 106 lej, Le-
pagonál, Cluj. Postán utárvétel. Kérje a
Tabor-kiadványok teljes jegyzékét.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) A piac nagy várakozások és ezzel kapcsolatos üzleti remények hatása alatt áll. A várakozásokat és az előlegzett reményeket az a körülmény is támasztja alá, hogy néhány napja az idő hidegebbre fordult s a változott hidegebb időjárás most már sürgősen aktuálissá teszi mindazokat a téli bevásárlásokat, melyeket eddig úgy a városi, mint a falusi fogyasztók későbbi időkre halasztottak.

Hírek a bankélet köréből

A pénzügyek — s áll ez a megállapítás az egész országra is — főleg a mérlegeredményekkel van elfoglalva s a mérleg-mutatók s egyúttal a realitás biztosítására az egész vonalon komoly erőfeszítéseket tesznek az illetékes bankintézetek. Ebből folyóan áll elő az a helyzet is, hogy a bankok most már az újabb kihelyezésekkel kapcsolatosan egészen rövidre szabott terminusokat állapítanak meg, hogy aztán az év- és üzletzáró december 31-ike teljesen mobil szituációt tálaljon. Mindennek ellenére nem lehet beszélni arról, hogy jogos és realitás hitelgények elé nehézségek tornyosulnának.

A banati és egyúttal az ország bankköreit is élesen foglalkoztatja az új banktörvény, mely a Banca Nationala visszszámítási hitelével kapcsolatosan a jövőre nézve súlyos resztrikciókat ír elő. De ezenkívül is az eredeti és közben módosított banktörvény javaslatnak számos olyan passzusa van, mely súlyos sérelmeket és egyben megkötöttséget jelent a bankszakma számára:

Szélszél a gabonapiac

A nyugati pénznekem aláértékelése óta a román gabonapiac sehogyan sem tud újabb magára találni.

Az árcsökkenést a gabona, de főleg a buzapiacon számos komoly momentum indokolja. De nem kisebb súllyal esik a latba az a körülmény sem, hogy az idén majdnem világszerte emelték a bevetett gabonaterületek számát s ezenkívül az őszi vetési munkálatok is — egyes lokális jelenségektől eltekintve — kitűnő eredménnyel zárultak. Hacsak az argentinai példát említhetjük fel, a rendelkezésünkre álló számadatokból megállapíthatjuk, hogy az 1936—37-es évre 7 millió 25 ezer hektár holdnyi területet vetettek be, ami 225 ezer holddal mulja felül a tavalyi bevetett területet. De ez az emelkedés, mint már fennebb is megemléztünk világjelenségként könyvelhető el s ez szoros kapcsolatban áll azzal a körülménnyel, hogy az idén a gabonakampány beindításakor a buza és általában a gabona ára várakozáson felüli nívót ért el.

Belföldi relációkban ezidő szerint az a helyzet, hogy Constantan pillanatnyilag több, mint 27 ezer vagon búzát halmoztak fel s ez az áru mindaddig fog vesztegelni a tengeri kikötőben, míg erre vevő akad. Jelenleg ugyanis nincs olyan vevő, aki hasznos is biztosítana a belföldi gabonakereskedelemtől. Eppen ezzel a körülménnyel kapcsolatosan kell megemlékeznünk arról, hogy a romániai búzának a külföldön való piassziorozása körül az utóbbi időkben, ugyilátszik, nagyon súlyos hibák történtek. Mert nem mindegy a román gabonakereskedelemtől szempontjából, hogy a franciák, svájciak és a görögök, az itteni piacok elkerülésével, Jugoszláviában és Magyarországon kerestek fedezetet a most mutatkozó gabonaszükségleteikre. Itt aztán igen komoly buzakvántumokról van szó. Franciaország egymagában 50 ezer vagon búzát kötött most le Jugoszláviában folytatott áruszállítására.

Azok tehát, akik itt Romániában trányítják a aboexportot, az elmondottak alapján, egy cseppet sem bizonyultak előrelátó kereskedőknek. Nyilvánvaló, hogy igen nagy

baj az is, hogy a devalválással kapcsolatosan még ma sem intézödtek el azok a kellemetlen viták és perlekedések, melyek folytak a román exportőrök és a pénzügyek devalváló országok importőrjei között azokra a differenciákra vonatkozóan, melyek előállottak a pénzügyi intézkedések folytán. Ezek a viták és perlekedések természetesen, csak arra jók, hogy belátható időnkig, minden üzleti kezdeményezést csirájába fojtsanak.

Most tehát nem marad más hátra, mint-hogy a román buza exportkereskedelemtől kizárólag Németország felé dirigálja. Csak hogy itt az a baj, hogy a Banca Nationala eladja ugyan a márkát 37-es árfolyamon, de a szállított gabonáért kapott márkákat, pillanatnyilag, semmilyen pénzen nem veszi meg. Így tehát a márkát, teljesen sorára van hagyatva s mert ennek következtében realitás kalkulációkat nem lehet felállítani, csak azok kapcsolódnak bele a németországi üzletkebe, akik előszeretettel spekulációkra állítják be számadásukat és általában üzleti tevékenységüket.

Gabonapiac: Itten, a Banatban alig-alig van említésre méltó árkereslet. Az egészben talán még az a szerencse, hogy emellett az üzlettelenség mellett a buza ára egyelőre nem csökken, hanem megtartotta az immár hetek előtt kialakult árfolyamát. Az árak a következők: 78 kilós buza 405, 79—80 kilós 410, ótengeri 310, új tengeri 230, illetőleg új-tengeri decemberi szállításra 240, zab 260, takarmányárpa 300, tavaszi árpa 320, muharmag 42., tökmag 600, lucerna 2600, valamint lóhere 2500 lej mázsánként.

Lisztpiac: A banati lisztpiac az utóbbi időben felélenkült, aminek közvetlen magyarázata, hogy többek között az itteni Prochaskakomló 100 vagon lisztexportra kapott engedélyt. Több, mint valószínű, hogy az említett nagyalom további exportra is kap majd engedélyt. Az árak egyébként a következők: 30—70-es beosztású kismalmi liszt 760, illetőleg nagymalmi 780, míg korpa 230 lej százkilónként.

Fapiac

A román fapiacot élesen foglalkoztatják azok a tárgyalások, melyek most Budapesten a cseh és a magyar megbízottak között folytak különböző mü-és tűzifa szállításokra. A csehek ugyanis a korona aláértékelésével kapcsolatosan ellentétes helyzetbe: konfliktusba kerültek a németekkel. Már pedig az tudvalevő, hogy a cseh fatermelés legnagyobb részét ezidőig a németek vették át. A németek ugyanis ragaszkodnak ahhoz hogy a történet aláértékelés ellenére azon az áron fizethessék a cseh fát, mely áron még a nyáron lekötötték. Ezzel szemben a csehek ragaszkodnak áremeléshez abban az arányban, amilyen arányban a koronát is devalválják.

Miután a csehek a hosszú tárgyalások ellenére nem tudtak a németekkel megegyezni, most újabbban a magyarokkal vették fel a tárgyalásokat, hogy elsősorban hatalmas mennyiségű — túltermelt — gömbfájunkat találjanak a magyar piacon elhelyezési lehetőségét. A csehek mindjárt kompenzációt ajánlottak fel, amennyiben a szállítandó nagy mennyiségű fa nagyobb százalékáért hízalt sertést hajlandók átvenni Magyarországtól.

Ezidő szerint természetesen még korai volna jóslatot megkockáztatni a magyar-cseh fatárgyalásokkal kapcsolatosan, de nyilvánvaló, hogy ez a körülmény itt, a román piacon érezhető nyugtalanságot keltett. Mert hiszen nem mindegy, hogy a magyar piacot elhódítják-e a csehek a román fakeskedők elől, vagy sem?

Egyébként meg kell állapítanunk, hogy momentán, a belföldi fapiac igen élénk üzleti tevékenységet fejt ki. Hosszu időn keresztül ugyanis a hihetetlen mérvű vagon-

Szerelmes

suttogás a valcer egy fordulójában...

Két boldog ember

A szalon meleg és bensőséges levegője, a táncnak behízelgő szentimentális melódiája és simulékony ritmusa elvarázsolják az érzelmeiket és közel hozzák egymáshoz a lelkeket.

A férfit elvarázsolja a nő szépsége, kecsessége, mosolya. De legkifőnökebben parfümjének körülöngő, friss és diszkrét illata.

Ez a hatása van a

VALSE D'AMOUR

kölniviznek, mely diszkrétén bódító illatával emeli az Ön nőies varázsát a szesznyom és egy újabb adalék egyenlőséghez: a diszkrét és kifinomult illat.

KÖLNVIZ

VALSE D'AMOUR

PARFUMERIA NORTIER

Egyéb NORTIER gyártmányok: EXTASE és SINAIA kölnivizek kaphatók egyszerű eredeti üvegben, mérsékelt áron

hiány okozott súlyos gondokat a fakeskedelemtől, míg most aztán a vagonhiány enyhült s ezáltal úgy a belföldi üzlet, mint az export megindult s ez új tempót diktált az egész vonalon.

Banati, illetőleg aradi paritáson a következő tűzfárákat jegyezhetjük fel. Bükkhasáb elsőosztályú 4300, II. osztályú 3950, valamint III. osztályú 3600 lej. Továbbá: prima kvalitású gyertyánhasáb 4700, cserhasáb 4300, bükkdorong 3750, vékonydorong 3450, valamint osztályozatlan termései fa 3250 lej. A szőlőtermés és a borszeszgyárak üzembhelyezése

A banati és aradi szőlőtermés és ezzel kapcsolatos bortermelés az idén igen fontos pozíciót foglal el az ország gazdasági életében. Míg itt ugyanis a szőlőtermés a várakozáson felül sikerült, addig főleg a regáti híres szőlőtermő vidékeken a termés alig érte el a tavalyi hozadék 40 százalékát. A Banatban azonban az a helyzet, hogy főleg az átlag borokat termelhetik s mert ez igen nagy mennyiségben van az idén az egész országban, nem lehet számolni emelkedő árakulással lehetőségével. Már más a helyzet Arad megyébe, ahol a híres Hegyalján egyszerű szőlőfajták teremnek s az ezekből gyártott bor éppen arra való tekintettel, hogy a Regát az idén nem igen jöhet számításba versenyfélék — már most elfogadható árakat érnek el.

A jól sikerült szőlőtermés az aradvidéki és banati borszeszgyáraknak új perspektívák lehetőségét nyitotta meg. Már pedig a korábbi magas borárak mellett a borszeszgyáraknak nem fizetődött ki üzemeiket fenntartani s ezért ezen a vidéken le is állottak ezek a gyárak. Ellenben most hogy itten az új bor

ára sok helyen 80 banira csökkent s a jobbminőségű bor is már maximum 2—3 lejes áron kapható, komoly üzleti bázist biztosít a borszeszgyáraknak s ezért újból megindították üzemeiket.

Gazdasági hírek

Tengeri- és fajúbaromi kiállítás Aradon. Az aradi Mezőgazdasági kamara a napokban tartotta meg szokásos havi vezetőségi ülését dr. Iancu Adam elnöklété alatt. Ezen a gyűlésen számos fontos gazdasági problémát tárgyaltak meg, majd a többi között elhatározták, hogy december 12-én a helybeli mezőgazdasági kamara a szomszédos megyék bevonásával tengeri és fajúbaromi kiállítást rendez.

A város elfogadta a revíziós bizottság megemléstette a Schmiediger cég ajánlatát, mely alapján azonban már fel is épült a timisoarai repülőtelep. A maga nemében pártatlan eset foglalkoztatja az itteni gyáripart. Timisoara város ideiglenes vezetősége még hetekkel ezelőtt írta ki a pályázatot a helybeli repülőtelep felépítésére. A legolcsóbb ajánlatot az itteni Timis cég adta be s ennek ellenére a város a legdrágább bucaresti Schmiediger cég ajánlatát fogadta el. A Timis gyár természetesen megfellebbezte a város döntését az itteni revíziós bizottságnál, mely a város határozatát megemléstette s kötelezte újabb árlejtés kiírására. Csak hogy közben a Schmiediger cég — ámbár tudta, hogy az ügy még nincs véglegesen elintézve — hozzájárult az építkezéshez s ma az a helyzet, hogy az építkezési munkálatok már majdnem teljesen befejeződtek. Vagyis: az az építkezés, melyet most a felettes hatóság anulált.

(L. m.)

Vasárnap, folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor a CAPITOL-mozgóban

Dr. NACHUM GOLDMANN,

a zsidó világkongresszus párizsi ügyvezetőjének elnöke és a Jewish Agency népszövetségi főmegbízottja

előadást tart

Beszélnék még: Dr Fischer József, dr Hamburg József és dr Körtész Jenő.

Megrá...

Biztos szer, amely azonnali en...

Kenje be enyhén Sloan's... Azonnali érzési fog jav... keréngést élénkíti — tiszt... a fájó izomszövetek felé... mat és helyreállítja egész... vásároljon még ma egy t... Kapható minden drogeriá... ban. Nagy tüveg 60. kis t...

Sloan's L... megszűnteti a f...

HIR

Progressz... ára

Az élet sokféle ig... legyen szabad feljegy... olvasó a reggeli mel... rosos irást is, gond... milyen különböző cig... lék vannak a világon... hogy ennél sokkal ho... is léteznek ma a világ... rohanásában a cigare... füstje majdnem szerv... nek és hozzátartozik... megvitatásához. Lehe... vitatni anélkül, hogy... keserű füstje, avagy... nom, pikáns illata ne... hink a levegőben? ... sőt éppen a National... itt szó, ahogyan ez... például a Havanna... ez a kép dohánygyem... hoz. Hogyan aránylik... jának Nationalja a... gatók Havanna sziv...

Keserű ez a Nati... hanem szürke, mint... ga orrfacsaró, mint... és kevés, mint a sz... külseje pedig szána... ség. Egy skatulya... fél National cigare... Hol van ettől a Ha... ne kék, mint nyugod... ba belngi a szobát... garnitúrák fölött, s... ingerli az idegeket... nom, mint a kifogó... emberé. A National... gyufák is számításh... nyu. Míg egy skat... fél National megva... addig négy és fél s... Jelethe megvásárol...

Es mégis e sorol... sziv pontosan ugy... lya gyufáért, mint... Havannát sziv. Fel... az érzésünk, hogy... lejt kell egy skat... a vezérigazgatónak... illene adnia ugyan... ért. Általában felh... a gyufa árának ez... tása. Hogy jön az... kiebrudált és csak... használatra alkalm... hogy épp úgy két... meg, mint a gazd... Havannáját. Ha a... Plugar, a dohány... letárjai, a vörös... dolkodni tudnának... őket megszervezni... és kiszákmányoló... Nem kell azonban... balandozni, mert...

Megrándult?

Biztos szer, amely azonnali enyhülést szerez!

Van-e be enyhén Sloan's - szal. Ne dörszölje. Azonnal érezni fog javulást. Sloan's a vérkeringést élénkíti — tisztá és friss vér útát az fájó izomszövetek felé, enyhíti ezzel fájdal- mást és helyreállítja egészségét. Vásároljon még ma egy üveget.

Kapható minden drogériában és gyógyszerár- tában. Nagy üveg 60. kis üveg 35 lei.

Sloan's Liniment

megszünteti a fájalmakat!

HIREK

Progresszív gyufa- árákat!

Az élet sokféle igazságtalanságai közül legyen szabad feljegyeznünk egyet. Míg az olvasó a reggeli mellett elkölti ezt a pár- rosos irást is, gondolt-e már arra, hogy milyen különböző cigaretták és szivar- félek vannak a világon? Sietve elismerjük, hogy ennél sokkal komolyabb problémák is léteznek ma a világon, de ideges korunk rohanásában a cigaretták, vagy a szivar füstje majdnem szerves tartozéka az élet- nek és hozzátartozik a komoly problémák megvitatásához. Lehet-e problémát meg- vitatni anélkül, hogy a National fanyar és keserű pikáns illata ne kavargjon körülöt- tünk a levegőben? Eppen e problémáról, sőt éppen a National problémájáról léssen itt szó, ahogyan ez a National aránylik például a Havanna szivarhoz és ahogyan ez a két dohánynemű viszonylik a gyufa- hoz. Hogyan aránylik például e sorok író- jának Nationalja a milliárdos gyárigaz- gatók Havanna szivarjához?

Keserű ez a National, füstje nem két, hanem szürke, mint a hétköznapi, a szá- ga orrszagú, mint a nyomorú, vékonyka és kevés, mint a szegény ember ebédje, külseje pedig szánalmas, mint a szegény- ség. Egy skatulya gyufa árából négy és fél National cigarettát lehet vásárolni. Hol van ettől a Havanna Füstjének sze- ne két, mint nyugodt tóvak a tükre. Il- la belemeg a szobát, ott lebeg a finom bór- garnitúrák fölött, simogatja a szemet és ingerli az idegeket. Külseje előkelő és fi- nom, mint a kifogástalanul öltözött úr- emberé. A Nationalhoz való viszonya a gyufát is számításhoz véve, fordított ár- nyu. Míg egy skatulya gyufa ára négy és fél National megvásárlásához elegendő, addig négy és fél skatulya árából aligha lehetne megvásárolni egy Havannát.

És mégis e sorok írója, aki Nationalt sziv pontosan úgy ad két lejt egy skatu- lyá gyufáért, mint a gyárigazgató, aki Havannát sziv. Felüő aránytalanság. Az az érzésünk, hogy ha e sorok írójának két lejt kell egy skatulya gyufáért fizetnie, a vezérigazgatónak legalább három lejt illene adnia ugyanezért a skatulya gyufa- ért. Általában felháborító igazságtalanság a gyufa árának ez a regresszív megállapí- tása. Hogy jön az előkelő társaságokból kibruadt és csak belső szerkesztőségi használatra alkalmas National ahhoz, hogy épp úgy két lejt gyufával gyufá- sál meg, mint a gazdag ember negyven lejt Havannáját. Ha a National, Marasesti és Plugar, a dohányneműeknek ezek a pro- letárjai, a vörös Regálig bezárólag gon- dolkodni tudnának, forradalomra kellene őket megszervezni a gyufáárak reakció- s és kiszámányoló igazságtalansága ellen. Nem kell azonban ilyen elvont tájakra kalandozni, mert — vagy hála istennek —

a cigaretták nem szólnak meg. A cigaretták pompás, nagyszerű, vigasztaló, odaadó élettárs, hagyja magát elszívni, soha nem beszél és öt perc után el is lehet dobni. A néma társ, a gondolatok megnyugtatója helyét nekünk kell helyrehozni az életnek ezt a komoly igazságtalanságát. Kérünk progresszív gyufáárakat, mert ha van drága és olcsó cigaretták, úgy kell lennie drága és olcsó gyufának is. Olcsó gyufát az olcsó cigarettához, mert így tudjuk csak pontosan viszonyítani magunkat a dohány arisztokráciához. Sajnos „do- hányt” illetően mindenképpen különbözünk egymástól. Már t. i. e sorok írója és a ha- vannák boldog birtokosa!

Tiltakozunk az ellen, hogy egyedül csak a gyufa ára tekintetében legyen a sor- sunk közös... (—lay)

— Métereg hó Basarabiában. Bucurestiből jelentik: Heves szélvihar dult az ország ke-leti részén. Dlé-Basarabiában a hó egy méter magasságot is elért. A hóvihár a Bugaz—Cetatea Alba vonalat elzárta. A CFR meg- tette az intézkedéseket a vonal megtisztítá- sára. A CFR-hez érkezett jelentések szerint Dobrudzjaban is viharok tombolnak és számos vasutvonalat hóval borítottak. A fővárosban pénteken egész délelőtt havazott.

— A Fekete tengeren dühöngő vihar miatt a török kormány betiltotta a romániai török- kök bevándorlását. Bucurestiből jelentik: A Capitula jelenti, hogy a török kormány egy- előre betiltotta a romániai törökök bevándor- lását a tengeren dühöngő borzalmas vihar miatt, amely veszedelmekkel fenyegeti az emigránsokat szállító hajókat. Az utolsó török hajó Constantából a napokban indul el, majd a hajózást felfüggesztik egész tava- szig.

— A választási beszédéről tárgyalt a cu- zista párt. Bucurestiből jelentik: Ma a fő- városban összeült a nemzeti keresztény párt parlamenti tanácsa. Goga ismertette a választási felirati vitában tartandó beszédének főbb pontjait.

GARY COOPER

— DECEMBER 31-IG MEGHOSZ- SZABBITOTTÁK A MUNKAKÖNY- VEK BECSERÉLÉSI HATÁRIDEJÉT. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium ma rendeletét adott ki, mely általános megnyugvást fog elő- idézni az ország iparos köreiből. Isme- retes, hogy a minisztérium az új ipar- törvényben előírt munkakönyv-becsere- lési határidőt november 30-án állapí- totta meg. Mivel eddig az időpontig csak az érdekelteknek kis százaléka cserélte be munkakönyveit, a miniszte- rium úgy döntött, hogy december 31-ig meghosszabbítja a végső terméket. To- vábbi haladékat a minisztérium nem fog adni.

— Roosvelt pénzügyi tervel. Nagy érdeklő- déssel fogadták pénzügyi körökben a washingtoni híradást, mely szerint Roosevelt kéri fogja annak a fölhatalmazásnak a meghosszabbítását, mely jogot adott neki, hogy a dollár aranyértékét a régi törvényes aranyérték 50 százaléka alá csökkentse. Mint ismeretes, két évvel ezelőtt 40.4 száza- lékkel deprecianták a dollárt, a régi arany- értékének 59.06 százalékára. Azóta a dollár ezen a szinten „de facto” stabilizálva van. A „de jure” stabilitás még nem történt meg és egyelőre nem is fog megtörténni, mert a töb- bi ország, elsősorban Anglia, nem látja még elérkezettnek az időt a valutája lerögzítésé- re. Minden ország, azok is, melyek legutóbb ér- tékeltek le a pénzüket, gondoskodott róla, hogy a leértékelt törvény bizonyos latitudót biztosítson a kormányzatának a végleges le- rögzítés idejére és ezért a leértékelés mér- tékének pontos megállapítása helyett egy felső és egy alsó határt ír elő. (Rendszerint a középén szokott lerögzítődni a tényleges leértékelés.) Roosevelt biztosítani akarja maga részére második elnökségi állásának tartamára is ezt a latitudót. Nem azért, mintha újabb élni skarna a fölhatalmazásával és még lejjebb akarná szállítani a dollár aranyértékét. Annakidején, egy rendkívül su- lyos gazdasági válságból való kibontakozás érdekében kellett neki ehhez az eszközöz- nyulni. Ma, a nagy konjunktúra és a mind szélesebbkörű amerikai prosperitás idején egy újabb valutaértékelésre a világon semmi szükség. Ebből most nem haszon, hanem csak kár származnék. Erről nincs is szó. A felhatalmazás: fegyver, amelyre valamikor később, az általános valutastabilizálás ide- jén lehet Rooseveltnek szüksége.

Makacs fejfájás gyötri — de nem tudja az okát?

Valószínűleg nincs rendben a bélműködése. Elfoglalt embereknél igen gyakran fordul elő, hogy nem törődnek kellőleg a rendszeres, minden- napi széklettel. Ennek pedig első sorban heves fejfájás a következménye. Ilyenkor egy biztos, de enyhe hatású hashajtó segít. Szedje a KOPROL csokoládépasztillát, amelynek nem- csak az íze kellemes, hanem a hatása is biztos és enyhe. Nem okoz görcsöket, hasmenést, hanem a normálisnak teljesen megfelelő székletet idéz elő.

KOPROL

megszünteti a székrekedés okozta fejfájást.

— Nagyszabású műsoros teast a sighthi Nasé és Ceiroth-Mizrachinál. Sighetből jelen- tik: Vasárnap tartotta meg a sighthi Nasé és Ceiroth Mizrachi szenzenyitő műsoros tea- estélyét. Az estélyt, amelyen több mint 300 hölgy vett részt, Klein Mártonné, a Nasé- Mizrachi elnöke nyitotta meg, majd Perl Dehora, a BHH exekutívéjének tagja, a Cei- roth és Bné Akiba vezetője, tartott nagysza- bású előadást, kérve a hölgyeket, hogy inten- zíven kapcsolódjanak be a palesztinai vallásos építómunkába. A Bné Akiba kórusa elénekelt a Jad-Achim héber dalt. Tabák Lea egy mo- nologgal aratot nagy tetszést. Hat kis aki- bánus sikerült tornamutatványai, héber sza- valat, valamint a Bné Akiba énekkórusa szó- rakoztatták a közönséget az estély folyamán. Izrael Albert, a BHH exekutívéjének elnöke beszédet tartott a zsidó nő mai feladatairól, valamint a most Palesztinában létesített mezőgazdasági leányfarm támogatásának fontosságáról. Az estély nagy erkölcsi sikere mellett több mint 5000 lejt eredményezett a palesztinai vallásos mezőgazdasági leány- farm (Mesek Hapaloith) javára. Az estélyen az összes Ceiroth közreműködtek.

— Orvosi hír. Dr med. Wollheimer József operateur, szülész-nőgyógyász magánrendel- sét megkezdte. Piața M. Viteazul 14 sz., I. em. Rendel. d. u. 2—5-ig.

Vérző karaván

izgalmas Cow-boy filmben

— Hétmilliárd dollár külföldi vagyont őriz- nek Amerikában, Washingtonból jelentik: Ja- nuár 1-e és szeptember 30-a között kétmil- liárd 281.654.000 dollár külföldi pénz jött be az Egyesült Államokba. Külföldi állampolgá- roknak az Egyesült Államokban őrzött va- gyona meghaladja a hétmillió dollárt.

— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy- két pohár természetes „Ferenc József” ke- serűviz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

— Mi fokozza az emberek rossz szokásait? Neuyorkból jelentik: Dr. Ernest Adley, a washingtoni lélektani intézet biológiai osztá- lyának az igazgatója az ember három rossz szokását, a hazudozást, az izákoságot és a túlzott dohányzást arra vezeti vissza, hogy ezeket az embereket csecsemőkoriukban rend- szertelenül táplálták. A pontatlan táplálás kétségbeesíti a szegény tehetetlen csecsemőt és ha ez állandóan ismétlődik, ugynevezett negativizmus alakul ki belükben. Ez a ne- gativizmus, amelyet makacsságnak is neve- zhetnének, később felnőtt korban egyre több bajt okoz és legtöbb rossz szokás okozója- vá válik.

650 lejt utazhat Bucurestibe és vissza!

Indulás minden hétfőn este 8.25, vissza- utazás szerdán este 8.45.

Karácsonyi vonatunk decemb. 23-án, szerdán este indul, visszatérés Bucu- restiből 27-én, vasárnap este.

Utazásaink gyorsvonattal külön Pullmann- kocsiban történnek. Biztosítsa helyét jó előre.

Jegyek válthatók: „Centropa” utazási vál- lalat képviselője: „Agimex” ügynőkségnél Cluj, Piața Unirii 3. Telefon: 2-29.

— Az Arvagondozó felruházási akciója. A Zsidó Arvagondozó cluji helyicsoportja a gon- dozása alatt álló árva és szegény gyermekek részére beszerzett cipők és télikabátokat f. hó 29-én, vasárnap délelőtt 12 órakor (Str. Paris 36) osztja ki, amely alkalommal egye- sületünk tagjai és barátait szívesen látja. A szervezést rendelkezésére álló anyagi eszkö- zök korántsem elegendők arra, hogy a fel- ruházásra szoruló valamennyi árva és szegény gyermek szükségletéről gondoskodás történ- hessék. A cluji zsidó társadalom egy jelen- tős része nem veszi ki részét abból, hogy ezt a nagy szociális jelentőségű intézményt meg- felelően támogassa. Ezért az egyesület ve- zetőse „láthatatlan bál”-ra szóló meghívókat küld szíjjel a város zsidó közönségéhez ab- ban a reményben, hogy ilyen formában min- den család szívesen fogja az árvák felruhá- zását támogatni. A vezetőség hölgybizottsá- gának tagjai kopogtatnak be minden zsidó házba, hogy a gyermekek felruházására szük- séges összeget előteremtsek. Kérjük fogadják hölgyeinket mindenütt szívesen.

— Megnyitották a Cluj—Cernauti vasu- tonal első szakaszát. Cernautiból jelentik: Ünnepléses külsőségek között nyitották meg az Ilva Mica és Ilva-Mare közötti vasutvona- lat, mely az első szakasza a Transylvániát Bucovinával összekötő, építés alatt álló vas- utvonalnak. A megnyitási ünnepségen jelen- voltak a CFR főtisztviselői. A virágokkal fel- díszített mozdony kis szerelvényt vitt a vo- nalon. A szerelvényen a hatóságok és a CFR főtisztviselő ülték. A közbeeső állomásokon a lakosság, az iskolák növendékei és a had- sereg képviselői várták a vonatot és a királyt, Milea képviselőt, valamint Panaitopol CFR igazgatót éljeneztek.

THALIA MOZGÓ

— A cluji zsidó iparosok aggmennéza ja- vára a Regal Bár tulajdonosai f. hó 29-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy mű- sorral egybekötött teadélutánt rendeznek. Ké- retik Cluj város zsidó társadalmát, hogy ott minél nagyobb számban megjelenjen szíves- kedjék.

— Sirkóavatás. Folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 12 órakor lesz a cluji régi orthodox zsidó temetőben néhai dr. Rosenberg Ernőné sirkóavatása. Az avatásra a boldogult volt barátjait és ismerőseit ezuton hívja meg a gyászoló család.

— A Cristal Palace igazgatósága f. hó 29-én, vasárnap délután rendezi legközelebbi KKL teadélutánt, mely alkalomból a szil- netekben egyszerű műsorral fogja a közön- séget szórakoztatni. Ugyancsak ezen tea ke- retében fog bemutatni modern táncokat Feuerwerker Klára cluji táncitanárnő és ta- nítványa, Blau Arien Baba kis művész- nő fog táncokat lejtteni.

Megbízható, elegáns és olcsó

ruhát

csak

Silberger Ernő

ujjonnan megnyitott uridivat szabó- szalonja készít C. Reg. Ferdinand 2/a Dus szövetraktár. Platsintár felett.

A világdíjnyertes

Földes Jolán

„Halászó Macska” uccája” LEPAGE-nál Cluj. Fűzve 53 lej, kötve 72 lej. „Mária jól érett”, kötve 93 lej. Postán utánvétellel.

UJ KELET Legújabb hírek

A Reuter jelenti:

A spanyol felkelők elhatározták, hogy elhagyják Madrid előtti állásaikat

Felkelő-körök szerint taktikai okokból adják fel Madrid ostromát. Kétszáz ezer madridi lakos hagyta el a fővárost

A Reuter liszaboni jelentése szerint a spanyol felkelők a Madrid előtti állásaik elhagyására határozták el magukat, taktikai szempontból. Ez az új taktika abból állana, hogy elvágják minden irányban a Madridhoz vezető utat, először a Madrid-Valencia közötti útvonalat. A liszaboni Diarion írja, hogy

a kormánycsapatok 2000 gépfegyverrel felszerelve elfoglalták az összes Madridba vezető stratégiai pontokat.

A felkelők állítólag az egyetemi várba szorultak, viz- és élelem nélkül, de elkészedett golyózáporral ellenállanak. A kormánycsapatok tegnap 12 repülőgépről vetették pergőtűz alá a felkelőket. Llano tábornok a sevillai rádióban tegnap kijelentette, hogy a rossz időjárás és elárasztott útvonalak miatt szüneteltek a harcok, sőt még a repülőgépek is megéreztek a kedvezőtlen időjárást. A tábornok kijelentette továbbá, hogy ha hat napon belül nem verik le a felkelőcsapatokat, akkor a kormány-hadseregnek ki kell vonulnia a fővárosból, hogy megfelelőbb stratégiai pontokat foglaljon el. A tábornok ezután tiltakozott néhány szomszéd állam magatartása ellen, akik főleg repülőgépekkel segítették a kormánycsapatokat.

Madridi jelentés szerint a tegnapi rossz idő miatt az összes frontokon redukált volt a haditevékenység. Semmi különös jelenteni való nincsen. Madridból, mint egy 200 ezer polgári lakos, közülük több idegenállampolgár költözött el. A nemzeti könyvtárból az értékesebb könyveket Barcelonába menekítik át.

Bilbaoi jelentés szerint a biscaya fronton, mint a Havas jelenti, tegnap a tevékenység nagyon mérsékelte volt. A felkelőtüzérség eredménytelenül bombázta a kormány marquinai állásait. Santanderből jelentik, hogy a csapatok eddigi állásaiknak megerősítésére szorítottak.

A spanyol polgárháború ügyét vitatta meg az angol felsőház

Londoni jelentés szerint a lordok házában tegnap ülésen a spanyolországi események szerepeltek a napirenden. A vitát Lord Snell munkaspárti felsőházi tag felszólalása indította meg. A kormány nevében Plymouth lord válaszolt, aki kijelentette, hogy az angol kormány sohasem fog eltérni a be nem avatkozási politikától, mert nincs arra semmilyen bizonyíték, hogy annak ellenére, hogy az olasz és német kormányok elismerték a Franco-kormányt ne volnának megnyerhetőek a be nem avatkozás érdekében. Nincs semmi indoka annak, hogy a hadviselő feleknek egyik, vagy másik részről előnyöket adományozunk. Mi nem ismertük el a Franco-kormányt, de fenntartják vele a kapcsolatot az általa uralt spanyol területen tartózkodó angol állampolgárok érdekében.

Az angol kormány jól tudja, hogy a be nem avatkozási szerződés sérelmeket szenvedett, ám ezeket a sérelmeket igen nehéz bizonyítani.

Ami azt illeti, hogy Majorca szigete olasz fennhatóság alá ment át, Plymouth lord kijelentette, hogy ezt a szigetet általában olaszok lakják és felmerült az a gyanu, mintha az olasz kormány olyan tranzak-

ciókat vitt volna véghez, amelyek egyik, vagy másik baleari szigetet birtokába juttatták volna.

Az utóbbi hónapokban azonban az olasz kormány biztosította az angol kormányt, hogy nincsenek ilyen szándékai a Baleari szigetekre.

Maga az olasz kormány jelentette ki egy angol újságíróknak, hogy ezek a hírek nem reálisak.

Cecil lord azt a javaslatot tette, hogy minthogy egyes külföldi kormányok segítséget nyújtottak a spanyol hadviselő feleknek, *terjesszék az egész ügyet a népszavazás elé, amely indítson vizsgálatot*

az ügyben és vessen véget a spanyol-országi mészárlásoknak.

A vita végén lord Plymouth sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy semmilyen lehetőség sincsen a szemben álló felek megbékeltetésére.

Párizs, november 27. A Le Populaire abszolút megbízható forrásból arról értesül, hogy november 28-án Olaszországból 30 vadász és 20 bombavető repülőgép indul a Baleari szigetek felé. Miután bombákkal felszerelik magukat, a gépek megfogják támadni Barcelóna repülőterét. A bombázás minden valószínűség szerint november 30-án hajnalban fog megtörténni.

Visszavonta a belügyminiszter az utlevél lebélyegzésére vonatkozó rendeletet

CLUJ, november 27. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt, mint az Uj Kelet közölte, a belügyminisztérium körrendeletet adott ki, melynek értelmében minden egyes külföldi kintazásnál az utleveleket a rendőrségeken felül kell bélyegezni. A rendelet országsszerte nagy visszatetszést keltett, mert különösen kereskedelmi utazásoknál nehéztette meg a polgárok helyzetét. A rendelet életbelépesének első napján sok kellemetlenséget okozott a külföldre utazóknak a határállomásoknál. Az utasok nem szerzhettek tudomást az intézkedésről és a határállomásokról tömegesen küldték vissza mindazokat, akik nem bélyegeztették le utleveleiket. A minisztériumnál végül úgy látszik hatékonyan léptek közbe azok az érdekképviseletiek, amelyek számára a rendelet káros volt, mert a belügyminisztérium pénteken távirati rendelettel visszavonta a sérílt intézkedést. Pénteken délelőtt a rendőrség utlevélosztályán már nem bélyegezték felül az utleveleket.

MA SZENZACIÓ AZ URANIA MOZGÓBAN

Sátánsziget foglya

az idei évad egyik legizgalmasabb filmje, főszerepekben:

Warner Baxter és Gloria Stuart

Olaszországgal és Németországgal való megegyezést követelte Goga a képviselőházban

A nemzeti parasztpárt kivonult az ülésteremből Goga beszéde alatt. Irga az összes egyenruhás osztagok leszerelését követelte

Bucuresti, november 27. A kamara ma délutáni ülésén Dumitrescu-Militari a kereskedők elleni adóvégrehajtások kérdésében beszélt. A válaszlelletre vita során Goga emelkedett szólásra, ekkor azonban a nemzeti parasztpárt képviselői elhagyták a termet.

Goga ironikusan sajnálatait fejezi ki a nemzeti parasztpártiak távozásáért, majd bejelentette, hogy nem akar belpolitikai kérdésekkel foglalkozni, mert sokkal fontosabbnak látja a külpolitikai helyzetet. A kérdések vizsgálatánál megállapítja, hogy a kisanant természetesen alakulat, mely az érdekek és a realitások azonosságán épült fel. Már magukban ezek az érdekek is védőfalat jelentenek a magyar követelésekkel szemben. Nem kielégítőek azonban a kisanant államok között a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok. Hangsúlyozza, hogy

az ország hibát követett el, amikor eltávolodott Olaszországtól és Németországtól.

Mussolini milánói beszéde erre a rossz politikára adott válasz volt. A beszédet azonban rosszul értelmezték, mert nekünk Olaszországgal még 1926-ból barátsági szerződésünk van, melyben Olaszország elismeri határainkat és kötelezettséget vállal annak védelmére is. Már a legutóbbi római és budapesti találkozásokkor is kevesebbet beszéltek a magyar követelésekről.

Németország nem lehet revizionista, mert az ország a nacionalizmus alapján áll. A német logika sem tűrheti, hogy ami a számára nem igazságos, mások számára az legyen.

A nemzeti keresztény párt felfogása szerint a legalkalmasabb politika az Olaszországgal és Németországgal való baráti kapcsolatok felvétele, a jelenlegi szövetségek keretében.

A cenzuráról beszélve kijelentette Goga, hogy az nem használ semminek. Vannak lapok, amelyek támadják nemzeti létünket, amelyeket meg kell szüntetni. Így egyes ma-

A madridi amerikai követség Valenciába tette át székhelyét

A Havas jelentése szerint az Egyesült Államok követe értesítette a spanyol kormányt, hogy a követséget Valenciába helyezte át.

Malagai jelentés szerint ma háromszáz gibraltári menekült érkezett oda, akik Lineából és Algeirasból jöttek. A menekültek a kormánymiliciáknál jelentkeztek. Azt állítják, hogy

a felkelők által elfoglalt területeken sok férfi fog küzdeni Franco táborának hadserege ellen.

A felkelők ismét felhúrtattak egy orosz hajót

A Havas teneriffai jelentése szerint a felkelőrepülők tegnap eredményesen bombázták a kormány kartagenai flotta-bázisát.

Gibraltárból a Reuter jelenti, hogy egy felkelőkhöz tartozó hadihajó tegnap a nyílt tengeren feltartóztatta és átkutatta a Ciucar nevű szovjethajót. Az átkutatás után a hajót útjára engedték. A nagy tengeri vihar miatt a gibraltári szorosban tegnap egyetlen felkelő-hadihajó sem cirkált.

Tirana, november 27. Albánia elismerte a burgosi spanyol kormányt, nyilván olasz utasításra.

gyar lapokat Transilvániából, amelyeket ha uralomra jövünk, meg fogunk szüntetni.

A szenátusban Irga szólt fel a választásfelirati vitához. A rend helyreállításáról beszélt, elsősorban a lelkekben. Tiltakozik az egyenruhaviselés ellen. Az egyenruhásokat le kell vetkőztetni, még ha meztelenül is maradnak, mert Romániában csak egyetlen zászló és egyenruha van, a hadseregé. Duca megkísérelte, hogy levetkőztesse őket, de nem élt eleget ahhoz, hogy megtegye. Azóta azonban hétről hétre egyebet sem látunk, mint felvonulásokat. Ezek talán érettségi vizsgák? Az az erősebb, akinek több kucmája van? Más irányba kell terelni a lelkeket. Költészetre, regényekre és kritikai újságírára van szükségünk. Ezután a falusi oktatásról beszélt, majd a parasztek körében folyó izgatás ellen tiltakozott.

Betiltották a művészeti kritikát Németországban

Berlin, november 27. A birodalmi kormány sajtóügyi minisztériuma a mai nappal betiltotta Németországban a művészeti kritikát. A furcsa és érthetetlen intézkedés, mely a művészeti világban is — úgy látszik a Führer-princípiumot akarja bevezetni, érthetően feltűntet kelet a nemzetközi világban. Az új rendelet értelmében a kritikák helyébe művészeti megállapításokat, vagy művészeti leírásokat szabad csak írni.

Két napig a Banatban vadászott a király

Timisoara, november 27. Öfelsége és Mihály vajda két napig vadászaton voltak a Banatban. A király kíséretében volt Mocioni, a király fővadászmestere és Saulescu vadászati vezérigazgató, valamint Baliff Eugen tábornok udvarmester és még számos előkelőség. A vadászat után Öfelsége és kísérete péntek este a timisoarai pályaudvarról elutazott a fővárosba.

Aradra költözik a timisoarai CFR kerületi igazgatóság

Timisoara, nov. 27. (Az Uj Kelet tud.) Óriási elkeseredést keltett Timisoarán az a hír, hogy a kerületi CFR igazgatóság körlevélet intézett tisztviselőihez, amelyben felszólította őket, hogy április 21-ig bezárólag költözködjenek át Aradra, mert felsőbb rendeltre az üzemvezetőséget mégis áthelyezik Aradra. Az áthelyezést a vasut tudvalevőleg azzal indokolta meg, hogy Aradon megfelelő helyiség áll az üzemvezetőség rendelkezésére. Timisoarai körök közbenjárak a minisztériumnál, hogy változtassák meg a rendelkezést, mert a kerületi igazgatóság elköltözése nagy kárt jelent Timisoara városának.

Taxa postala plătite in num. No. 224718/929.

10. Telefon: 8-61. Havonta 110, negyevévre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre 24. detések díjszabás szer. KELET az erdélyi és dóság egyetlen politikai Cikkünk utánnyomása rás megjelölésével en

A betiltott művek

Régi latin közmondák között hallgatnak a m hogy a mai Németországban, kihalt az padokon giccekét adnak regényírók százszázaléknak attól, hogy Nobe meg öket.

A szellem szabadság egyformán üldözi, pedig zának egyik elfeltét ságának biztosítása.

A szellem szabadság zsarnokokra, miért is csak azt az „Irodalmi szolgálat és lélekletlen” Arra azonban még dern zsarnokság történetorok a műkritikát is ellen irányuló szellemi sítsek.

Göbbelsnek kellett hogy a műkritika is áll nek minősítették s eg irodalmi élet súlyos itéltessék.

Németországban teg megkritizálni egy szob nem szabad bírálattal sítmenyt, vagy más m

Bármily örültségnek göbbelsi intézkedés, örültség és a zsarnokság Valószínű, hogy a p irodalmi vonatkozásokr szellemi élet bátrabb el tikákat írtak azokról a tásokról, melyek a Pire vagy más titánok armitált igyekeztek megörö zomnyal bálvány utókor

Ezek a kritikák, mel szövegtak minden bizonn zoltakat értették — s háborodás Göbbelsből e ből.

A német szellemi né kiáltóbb némaságot mé nokság történelme, ezé vált.

A szellemet és a sz ütték a Harmadik Birod kinos intermezzo nélkül halla felé az örmester koncentrációs táborok kiáltása.

Jamandi miniszter

A zsidó képviselők né határozó parlament b ből törölte a zsidó felek Nyilvánvalóan jogfosz feleket elismert romá tozik és alkotmányos eibanást követeljen, m

A többi felekezetek kaptak államségélyt.

A Gogával kapcsoló kormány volt az első U ben, amely egy költség totta a zsidóságot a hi

A jogfosztásra azon orvoslást. A zsidó képv éve tildező liberális pá követelte a zsidó feleke kormány tagjai sem h hitélet küldöttségeinek mondták, hogy a zsidó más jövedelmük van, államségélyt.

A jól informált m hogy a zsidó hitközség dok alatt roskadoznak iskolai életet csak tá utján lehet egyensúlyt zsidó hitközségnek s vagyonnuk nincsen.

Mit tehetünk? Kiál hallja: jogfosztás tört Most pedig, mint viss curestiben valaki és ki

A zsidó felekezetet Ezt a súlyos szót f Jamandi kultuszminisz

Hogy miért? Hogy a meggyőződése mellett hették, hogy ezt az ek hízélg megállapítást t